

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodnih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strassmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Francija in Italija

Diplomatske priprave za Lavalov po-
set v Rimu, kjer naj bi se sklenil spo-
razum med Italijo in Francijo, so do-
spele do odločilne faze. Nekaj časa se
je celo zdelo, da je že vse urejeno, vse
diference odstranjene. Ker pa tega le ni
in ni, je nastopila doba nemale nestrp-
nosti. Ta se opaža zlasti na italijanski
strani, kajti v Rimu je mnogo do tega,
da bi prej spravili pod streho sporazum,
preden nastopi potreba za akcijo v Abe-
siniji, kjer se je Italija močno angaži-
rala.

Kolonialne zadeve, ki jih imata re-
šiti med seboj Francija in Italija, men-
da res niso tako težke, da bi se ne dale
uredditi na obojestransko zadovoljstvo.
Težkoča je samo v tem, da Francija
tista, ki bi morala odstopiti Italiji prav
realne vrednosti, v Rimu pa nimajo dati
v zameno drugega, nego obljube ter spo-
razum zelo problematičnega pomena. Fa-
šistovska ekspanzija sili v sredo Afrike
k Čadskemu jezeru in naglašja pri tem,
da je skozi Libijo edina ugodna pot od
Sredozemskega morja v notranjost črne
celine. Res je ta italijanska pot, po ka-
teri naj bi tekla bodoča železnica, naj-
krajša proga preko Sahare. Tudi daleko
udobnejša je, ker teče ves čas mimo
vrelcev, ki bi železnico lahko oskrbovali
z vodo. Te ugodnosti bi železnica iz Al-
žira preko francoske Sahare imela v
znatno manjši meri.

Francija bi morda odstopila Italiji
ozemlje, potrebno za izvedbo italijan-
skega načrta, ako ne bi v Rimu prego-
daj povedali, da je to šele prva etapa
italijanskih kolonialnih želja in da bodo
tako zahtevali, naj se jim izroči man-
dat nad bivšo nemško kolonijo Togom.
Kasneje bi se nato izkazala neizogibna
potreba za teritorialno zvezo med To-
gom in italijansko posestjo ob Čadskem
jezeru, ako bi Francija Italijo pustila
tako daleč v sredo Afrike. Tudi ob abe-
sinski meji zahtevajo fašisti popravilo
meje v korist koloniji Eritreji ter v ško-
do francoskemu ozemlju pri Džibutiju.
Izmed važnih gospodarskih zahtev so v
Rimu postavili tudi italijansko udeležbo
na edini abesinski železnici. Ta je namreč
v francoskih rokah, Italija pa smatra,
da ima njen interes v Abesiniji prve-
stvenen značaj in da se mu morajo pod-
rediti koristi vseh drugih držav.

Važna je nadalje čisto politična za-
hleva glede izvajanja novega franco-
skega državljanskega zakona v Tunisu.
Tu je italijanski živelj daleko močnejši
od francoskega, toda po novih določbah
zakona o državljanstvu dobi ves nara-
ščaj italijanskih naseljenostv že z roj-
stvom francosko državljanstvo, mora
zato posežati francoske šole in bi bil v
kratkem izgubljen za Italijo. Duce zato
zahteva, naj se za izvajanje zakona do-
loči kasnejši rok, medtem pa naj bi se
francosko državljanstvo podeljevalo le
na izrečno prošnjo. Tako bi prestalo av-
tomatično pofrancosovanje Italijanov, ki
vzbuja v Rimu tako slabo kri.

Vsem tem koncesijam nimajo v Rimu
postaviti nasproti drugega nego svoje
priateljstvo. Razumljivo je, da Pariz
nima preveč želje za tako zameno, kjer
bi fašisti dobili vse, Francija pa prija-
teljstvo, ki se zanj potegujejo samo Av-
strija, Madžarska in slične države. La-
val tedaj še danes ne ve, kaj bi dobil
za francoske realne koncesije. Pri seda-
njem političnem položaju Francija pač
nima prostih rok, da sklepa prijateljs-
tvo s komerkoli, ne da bi se prej pome-
nila s svojimi zavezniki starejšega da-
tuma in večje zanesljivosti. Duce pa ho-
če ravno mimo tega izsiliti takojšnjo od-
ločitev Francije in znan je izrek njego-
ve vlade, da naj se najprej sporazume-
jo roditelji, njih deca bo morala pač za
njimi. Vsekakor zanimiva oznaka, ki jo
Italija pridaja svojim zaveznikom v Po-
dunavju.

V Parizu pa ravno na problem svojih
zaveznikov ne gledajo na tako preprost
način. Francozi vedo, da se Mala an-
tanta nikoli ni zadovoljevala z vlogo de-
teta, ki mora slediti močnim staršem.
Če pod Paul-Boncourjem niso vedeli in
so hoteli kar preko nje skleniti četvorni
pakt, jih je izučila izkušnja, da to ni-
kakor ne gre. To izkustvo si je franco-
ska zunanja politika vzela odslej za do-
ber nauk. Čeprav Italijani naglašajo
pretežno kolonialni značaj sporazuma,
Francija dobro ve, kake posledice bi
imel tak sporazum v Podunavju; zanj
bi namreč ne bil kolonialnega, marveč
podunavskega značaja. Tu pa ima fran-
coska politika pozicijo, ki si je noče za-
igrati, kakor si je zaigrala Poljsko s
krpo papirja, ki nosi neslavno ime pakta
četvorice.

Problem ima tedaj svoje različnih tr-
žišč in ker Italija nima v Afriki ničesar,
kar bi lahko ponudila Franciji, bo mo-
rala za morebitne afriške koncesije po-
streči Franciji s koncesijami v Srednji
Evropi. V tem pogledu je naziranje Pa-
riza in Male antante popolnoma enotno.
Odkar je bil v Ženevi obsojen madžarski
terorizem, je z njim propadel tudi re-
vizionizem. Fašistovska vlada bo morala
vsaj za nekaj časa prenehati s tem o-
lodijo; v ospredje pa stopajo s tem o-
dnošaji med Rimom in našo državo. Le-
ti so sedaj osrednja točka sporazuma in

Novo vlado sestavlja g. Bogoljub Jevtić

Beograd, 19. dec. AA. Danes okoli poldne je kra-
ljevo nameštništvo poverilo mandat za sestavo nove
vlade ministru zunanjih zadev Bogoljubu Jevtiću.

Francoski listi o naši vladni krizi

Pariz, 19. decembra. AA. Današnji
pariški jutranjiki so objavili tole vest
iz Londona:

V diplomatskih londonskih krogih
smatrajo, da bo rekonstrukcija jugoslo-
venske vlade na nacionalni in liberal-
nejši osnovi ne le izboljšala notranji po-
ložaj, temveč tudi omogočila vladi pod
predsedništvom Jevtića, da igra zelo
značilno vlogo na mednarodnem pod-
ročju. Njegov verjetni prihod na oblast
smatrajo v Londonu kot jamstvo, da se
bo mednarodni položaj pomiril in da
bodo madžarsko-jugoslovenski odnošaji
na prijateljski način rešeni.

Pariz, 19. decembra. AA. Kriza jugo-
slovske vlade je izzvala živahne ko-
mentarje pariških političnih krogov in
listov. Današnji jutranjiki priobčujejo
razna poročila iz Beograda o krizi in jih
komentirajo tudi s posebnimi članki.

»Petit Parisien« priobčuje poročilo
svojega beograjskega dopisnika, ki pra-
vi, da je kriza izzvala v beograjskih
političnih krogih dokajšnjo nervoznost.
Dopisnik piše dalje: Jevtićev odhod
gledajo tu z mešanimi čustvi, ker bi
ga moglo inozemstvo tolmačiti kot po-
sledico vloge, ki jo je Jevtić igral v Že-
nevi. V resnici pa je treba sklep, ki ga
je sprejel svet Društva narodov o ju-
goslovensko-madžarskem sporu, pripisati
samo hladnokrvnosti, samoprema-
govanju in gibkosti jugoslovenskega
zunanega ministra. Ta spor bi bil v
drugih okolištinah in z drugimi ljudmi
lahko imel prav resne posledice za vso
Evropo.

List objavlja vrhu tega članek publi-
cista Burgesa, ki pravi med drugim:
»Ta kriza pomeni iznenadenje. Dočim
so Beneša in Titulesca pri povratku v

tržne prestolnice obsuli s cvetjem, je
zadel njun jugoslovenski tovariš v ju-
goslovenskem kabinetu na opozicijo, ki
bi bila morda pri drugi priliki umevna,
ki pa jo je težko doumeti po Jevtićevi
moralni in diplomatski zmagi v Ženevi
v korist Jugoslavije.«

Na kraju navaja Burges možnost, ki
jih daje kriza in pravi:

»Jugoslavija je v preteklosti zelo tr-
pela od raznih notranjih sporov. Kralju
Aleksandru se je z njegovim velikan-
skim ugledom narodnega junaka posre-
dilo naposled obvladati te spore. V zad-
njih letih njegovega vladanja je bila
Jugoslavija močna in relativno napre-
dila. Vsi Jugoslovenci, v prvi vrsti pa vo-
ditelji, naj že pripadajo katerikoli stran-
ki, bi morali imeti na srcu, to, da ohrani-
jo in nadaljujejo to veličastno delo
kralja Aleksandra. Vzhic pomiritvi, do-
seženi v Ženevi, je Evropa še danes v
takšnem stanju nestabilnosti, da notra-
nji antagonizem v Jugoslaviji ali v ka-
terikoli drugi državi ne bi mogel brez
velike nevarnosti dominirati nad seda-
njimi brigami.«

Nemir, ki se izraža v članku g. Bur-

nesa, prihaja do izraza tudi v nekaterih
drugih pariških listih. Tako piše »Petit
Journal«:

Odsotnost g. Jevtića v bodoči kombi-
naciji s položaja, na katerem je v naj-
kritičnejših trenutkih pokazal mir in
hladnokrvnost ter energijo, ki se jim je
ves svet čudil, bi dala hočeš nočeš po-
voda, da se evropska javnost, posebno
pa francoska, resno zaskrbi.

Drugeče pa list misli, da Francija mo-
ra imeti zaupanje v svoje prijatelje Ju-
goslovence, ki so dali dovolj dokazov o
svoji solidarnosti; Francija pričakuje,
da bodo sami najbolje znali urediti svo-
jo notranjo krizo.

Saint-Brice priobčuje v »Journalu«
članek, v katerem omenja razcepjenost
jugoslovenskih političnih krogov in se
vprašuje, kako se bo kriza rešila. Saint-
Brice izraža željo, da bi prišlo do kom-
binacije pomiritve in sprave.

G. Marcel Pays piše v »Excelsioru«
takoisto o krizi jugoslovenske vlade in
izraža željo, da bi se čim prej in čim
ugodnejše uredila.

Velik Lavalov uspeh

Zanimiv govor francoskega zunanjega ministra v
senatu o stališču Francije do raznih aktualnih ev-
ropskih problemov — Soglasna čestitka senata Lavalu

Pariz, 19. decembra. r. Snoči je podal
zunani minister Laval v senatu obširneje
poročilo o poslednjih dogodkih v medna-
rodni politiki. Posebno podrobno se je ba-
vil z zasedanjem sveta Društva narodov,
na katerem so razpravljali o Posaarju in
o jugoslovenski pritožbi proti Madžarski.
Glede Posaarja je omenil, da je bil dosežen
sporazum v vseh bistvenih vprašanjih, ki
jih je bilo treba rešiti še pred ljudskim
glasovanjem o bodoči pripadnosti Posaar-
ja. S priznanjem je omenil uvidenost, ki
so jo pri tem pokazali tudi zastopniki Nem-
čije. V drugem delu svojega govora je po-
drobno opisal ženevsko razpravo o jugoslo-
venski pritožbi ter med drugim izjavil:

Pri tej priliki sem naglašal in bom to
storil tudi ob vsaki drugi priliki, da vztra-
ja francoska politika pri spoštovanju seda-
njih državnih mej in sedanje evropske ure-
ditve, ki sloni na mirovnih pogodbah. S to
resnico se morajo sprijazniti vse vlade, ki
jim je do pomirjenja Evrope.

V svojih nadaljnjih izjavah je Laval
izrazil priznanje zastopnikom Male antan-
te, ki so s svojim zmernim, a odločnim
stališčem pripomogli, da je dobila Jugosla-
vija popolno zadoščenje. Nato je omenil še
svoj predlog glede mednarodne konvencije
proti terorizmu ter izrazil svoje priznanje
tudi angleškemu delegatu, ki je s svojim ne-
pristranskim nastopom omogočil pravilno
rešitev jugoslovenske pritožbe.

Ob koncu svojega govora se je Laval do-
taknil tudi pogajanj in razgovorov z rimsko
vlado glede zbližanja Francije in Italije.
Z vlado v Rimu skušamo doseči harmoni-
jo naziranj o načelih in vprašanih splošne
politike. Kakor mi ima tudi Italija svoja
priateljstva, katerim želi ostati zvesta. Na
tej podlagi ne more biti med obema drža-
vama nobenega vprašanja, ki bi ga ne bilo
mogoče z obojestransko dobro voljo rešiti.
Naši prijatelji iz Male antante nam pa sme-
jo zaupati, kajti prijateljstvo Francije je
neomajno. Prepričani naj bodo že v naprej,
da bo francoska vlada pri vseh vprašanjih
in razgovorih z italijansko vlado povsod in
vselej upoštevala njihove interese kakor
svoje.

Po Lavalovem govoru je senat sprejel re-
solucijo, v kateri mu čestita k vztrajnosti
in taktosti, s katero je zagovarjal v Že-
nevi stališče Jugoslavije in neomajna načela
francoske politike. Resolucija je bila so-
glasno sprejeta.

Odmev v francoskem tisku

Včerajšnje Lavalove izjave v senatu
sprejema današnji jutranji tisk z odobravan-
jem. Posebno poudarja dejstvo, da je senat,
ki je sicer zelo varčen s pohvalo in jo je
v zadnjih 60 letih izrekel samo dvakrat,
čestital zunanjemu ministru k njegovim iz-
javam.

Veliko pozornost je zbudila zlasti izjava
zunanjega ministra o pogajanjih za franco-
sko-italijansko zbližanje, ki so zaradi te-
žav v postopku zašla na mrtvo točko. Tu
je posegla vmes tudi kritika opozicije, ki
smatra, da je Laval nekoliko nagnjen k po-
ustljivosti, kar pa za interese zaveznikov

ako se fašisti v tej smeri ne potrudijo,
da dajo jamstva za temeljito izpremen-
bo svojega zadržanja do Jugoslavije, ne
samo zase, marveč tudi za Dunaj in Bu-
dimpešto, potem je težko, da pride do
pričakovane sporazuma, ki ga Italija
tako silno rabi za svojo povečano de-
lavnost v Afriki.

Ako teh jamstev ne bo, potem bo jas-
no, da gre samo za drugo obliko pakta
četvorice, ki pa danes nima prav nika-
kršnih izglede. V odločujočih krogih
francoske politike tak pakt nima prista-
šev, zanj se trudijo le oni, ki so Fran-
cijo že prvič z njim spravili v nevarno
zagato. Kakor rečeno: Francija ve, da
njeni zavezniki niso poslušna deca, mar-
več polnopravni sopogodbenci. Italija
ima v tem oziru neprimerno lažje stali-
šče.

Francije, posebno pa interese Male antate,
ni ugodno.

Tako piše »ECHO de Paris« doslovno:
»Hvala našega zunanjega ministra Musso-
liniju prihaja prezgodaj. Ali se je že po-
srečilo odvrniti Mussolinija od revizioniz-
ma? Ali se je že izrekel za jamstvo avstrijs-
ke neodvisnosti, ki bi postavila Malo an-
tanta na enako stopnjo z Italijo? Ali je
bila že podana izjava, ki bi mogla razči-
stiti jugoslovenske dvome o stališču Italije
nasproti jugoslovenski edinstvu? Zakaj
uporablja torej besede, ki bi lahko v dru-
gih prestolnicah razen v Rimu povzročile
vzmemirjenje?«

Nemčija jemlje Lavalove pomirljive izjave z veseljem na znanje

Berlin, 19. decembra v. Včerajšnji govor
francoskega zunanjega ministra Lavalu v
senatu komentira več nemških listov.
»Börsenzeitung« je naziranj, da Lavalov
izjavljanjem ni treba morda pripisovati
pomena vzmemirjivega diplomatskega
eunka ali morda važne politične akcije,
kar tudi brez dvoma ni bil namen govor-
nika. Vsekakor lahko Nemčija svobodno
in tudi z veseljem vzame na znanje pomir-
ljive izjave, po katerih je Laval zoper vsa-
ko izolacijsko politiko nasproti Nemčiji in
se hoče z njo načelno pogajati kot enako-
pravno državo. Samo po sebi umljivo je,
da se Nemčija pred morebitnimi poudaba-
mi za pogajanja ne bo zapirala. V ostalem
pa se Lavalov govor ne sme še smatrati
za napoved takšnega neposrednega ofi-
cielnega povabila. »Berliner Tageblatt« me-
ni, da je Laval vse ekolozi naglašal resnost
problemov med Francijo in Nemčijo in da
politički dobro mišljenih nad prednost
pred razgrizenostjo in odklanjanjem. Pri
tem pa ni rekel, na kaj oprla svoje nade,
ki jih nemški narod deli z njim iz vsega
srca.

Izredno ugoden vtis v Angliji

London, 19. decembra AA. Lavalov govor
v francoskem senatu priobčujejo listi do-
kaj obširno in so z njim izredno zadovolj-
ni.

»Manchester Guardian« piše, da bi bil
sporazum med Francijo in Italijo velikega
pomena za vso Evropo in da bi koristil in-
teresom obeh strank. Velika Britanija bi
se upravičeno veselila tega sporazuma.
Njeni posebni interesi zahtevajo, da se
razmere v Sredozemskem morju stabilizir-
ajo. List zaključuje, da so sedanje raz-
mere izredno naklonjene sporazumu med
Francijo in Italijo.

Pred spremembo rimskih protokolov?

Budimpešta, 19. decembra. AA. Italijan-
ski državni podtajnik v ministertvu za kor-
poracije Albert Asquini prispe danes v Bu-
dimpešto in bo vodil z madžarsko vlado
trgovinsko pogajanja. Ni izključeno, da bo
od te prilike izpremenili gospodarski
del rimskih protokolov, ker vse kaže, da
nekateri krogi niso zadovoljni z dosežanji
rezultati teh določb. Na čast italijan-
skega državnega podtajnika bodo priredili
razne svečanosti. Kraljevi namestnik Hor-
thy ga bo sprejel v svečani avdijenci.
Asquini ostane v Budimpešti 2 do 3 dni.

Budimpešta, 19. decembra. w. Asquini je
danes kmalu po 12. prispel v Budimpešto,
kjer so ga na južnem kolodvoru sprejeli za-
stopniki madžarske vlade s trgovinskim mi-
nistrom Fabinyjem na čelu. Asquinijev
razgovorom z madžarskimi ministri pripis-
uje madžarski tisk glede na madžarsko-
italijanske gospodarske odnošaje velik po-
men.

Odgoditev pomorskih pogajanj
London, 19. decembra AA. Pomorska po-
gajanja so odložena na nedoločen čas.

Zbiranje mednarodne vojske v Posaarju

Odhod prvega italijanskega oddelka v Posaarje —
Likvidacija incidenta angleškega oficirja

Turin, 19. decembra č. Včeraj popoldne
je odpotoval v Posaarje prvi večji od-
delek italijanskih grenadirjev, ki so do-
ločeni za varnostno službo v času posaar-
skega plebiscita. S prvim vlakom je od-
potovalo 200 mož, glavni oddelek italijan-
ske vojske pa je odpotoval danes. Bataljon
grenadirjev, ki je odpotoval iz Rima, je
pregledal italijanski ministrski predse-
dnik. V svojem kratkem nagovoru je vo-
jaštvo opozoril na važno poslanstvo, ki
mu je zaupano.

London, 19. decembra č. Včeraj je odpo-
tovalo iz Dovra v Calais prvih 180 mož
in 15 oficirjev angleške vojske, ki so na-
menjeni v Posaarje. Davi je odpotovalo
nadaljnjih 90 mož s tremi oficirji.

Saarbrücken, 19. decembra č. Dopoldne
je prispel v Saarbrücken prvi oddelek an-
gleških čet, ki bodo čuvali javno varnost
v Posaarju v času plebiscita. Oddelek
šteje nad 150 mož.

Saarbrücken, 19. decembra, g. Medna-
rodne oborožene sile v Posaarju so sedaj
dokončno razdeljene. Vlada komisija je

zahtevala kot glavni pogoj, da civilno pre-
bivalstvo zaradi tega ne bo trpelo neugod-
nosti. Zato je bilo sklenjeno, da za nasti-
nitev čet ne pridejo v poštev šolska po-
slopja. Angleži bodo vzdrževali red v Saar-
brücknu in vzhodnem delu Posaarja, ki me-
ji na Nemčijo, italijanske čete v glavnem
v kraju, ki mejijo na Francijo, švedske in
nizozemske čete pa bodo nastanjene v sre-
dini in severozapadnem delu Posaarja.

London, 19. decembra č. Zaradi inciden-
ta v Saarbrücknu je kapetan Hamsley
včeraj podal ostavko, ki je bila danes
sprejeta. Za njegovega naslednika je bil
imenovan major Hennessey, ki je nameščen
v kabinetu predsednika posaarske komisije
je Knoch. Zaradi incidenta je imel angle-
ški ministrski svet tudi posebno sejo, na
kateri je obžaloval, ker je prišlo do tega
dogodka. Kakor poročajo, bo posaarska
vladna komisija strogo postopala proti ka-
petanu Jamesu Justiceu, protagonistu av-
tomobilske nesreče, če mu bo krivda do-
kazana.

Nad sto milijard dolarjev za javna dela

Ogromen načrt za oživiljenje ameriškega narodnega gospodarstva

Washington, 19. decembra. d. Urad za
nacionalno obnovo je predložil predsedni-
ku Rooseveltu obširen načrt za izvajanje
javnih del v prihodnjih 25 letih, za kate-
ra bi bili potrebni skupni izdatki 105 mili-
jard dolarjev. Izvedba načrta je odvisna od
stališča predsednika Roosevelta, ali bo pri-
stal na predloge v celoti ali pa le delno,
nadalje od stališča kongresa in končno od
načina financiranja. Denar bi se porabljal
za regulacijo rek, zboljševanje prometnih
sredstev, izrabljanje prirodnih zakladov in
organizacijo gospodarstva. Med drugim
predlaga urad, naj bi se vsako leto opusti-
lo približno 8 milijonov oralo manj plod-

ne zemlje, na drugi strani pa naj bi se pri-
čela obdelovati nova kmetijska področja.
Uvedla naj bi se tudi kontrola pašništva,
razširili naj bi se državni gozdovi in nacio-
nalni parki. Posebno intenzivno se imajo
izkoristiti vodne sile ter izvesti ukrepi zo-
per nevarnost poplav. Izkoriščanje priro-
dnih zakladov naj bi se postavilo pod jav-
no nadzorstvo. Končno naj bi se osnovali
posebni uradi za javna dela na kopnem, za
melioracijo in za pridobivanje prirodnih za-
kladov. »New York Tribune« pravi, da ima
ves načrt namen ustvariti ameriške pre-
bivalstvu stalno blagostanje.

Kralj Karol o rumunski mirovni politiki

Bukarešta, 19. decembra. d. Zastopstvo
poslanske zbornice in senata je izročilo
včeraj kralju Karolu odgovor parlamenta
na prestolni govor. Kralj je imel pri tej
prilici govor, v katerem je predvsem go-
voril o nalogah vlade na notranje politič-
nem področju. Nato je počastil spomin
pokojnega kralja Aleksandra in francoske-
ga zunanjega ministra Barthouja ter na-
glašal potrebo združitve vseh tvornih sil
države. Poudarjal je nadalje neobhodno
potrebo izpolnitve vojske, da more v
vsakem primeru ohraniti mir. Rumunska
mirovna politika se kaže tudi v obnovi di-
plomatskih odnošajev z Rusijo in s pristo-
pom k Balkanskemu paktu. Kralj je končno
z zadovoljstvom ugotovil, da se zboljšuje-
jo odnošaji Rumunije z drugimi državami
v vsakim dnem, kar pomeni novo jamstvo
miru.

Japonska odpoveduje washingtonsko pogodbo

Tokio, 19. decembra. g. V prisotnosti mi-
kada se je danes sestal tajni kronski svet,
ki je po večernem posvetovanju in s pri-
stankom mikada sprejel sklep, da se wa-
shingtonska mornariška pogodba signatir-
nim silam te pogodbe odpove. Odpoved bo
objavljena dne 29. decembra.

Nemčija za direktna pogajanja s Francijo

Berlin, 19. decembra d. Če se bodo iz-
polnile nemške želje, bi imelo priti nepo-
sredno po posaarskem plebiscitu do direk-
tnih nemško-francoskih pogajanj. V ta na-
men sondira nemška vlada vnovič teren
v Parizu. Posebna odposlanca to pot ni
poslala v Pariz, pač pa vodi pogajanja po
običajnem diplomatskem potu nemško po-
slaništvo v Parizu. Po nemškem predlo-
gu naj bi prišlo sredi januarja do sestanku
Hitlerja in Neuratha s Flandinom in
Lavalom. Doslej še ni znano, ali pristaja
francoska vlada na ta predlog. V Berlinu
goje veliko upanje v uresničenje tega na-
črta in tudi računajo, da bo tokrat prišlo
do razgovora vodilnih ministrov Nemčije
in Francije.

Göring Blombergov naslednik?

Pariz, 19. decembra. g. Berlinski dopis-
nik »Journala« poroča, da bo vojni mini-
ster Blomberg v kratkem odstopil. Ker se
mu ni posrečilo uveljaviti zahtevo general-
nega štaba in generalitete po razdelitvi na-
rodno-socialistične milice. Na njegovo me-
sto bo baje prišel Göring, ker so v krogih
državne obrambe naziranj, da bi bil za-
radi svojega vpliva na rjavo armado za to
mesto najbolj primeren. V kratkem bo ba-
je izdan tudi dekret, ki bo odredil popo-
lno prenosno papežalnih oddelkov.

Madžari po ženevski sodbi

Naraščajoče razočaranje v javnosti — Ogorčenje nad Gömbösem in Eckhardtom — Razočaranje zaradi premajhne italijanske podpore — Izzivanja ob meji

Bratislava, 17. decembra. Madžarska vlada je doma polnih sedem dni tajila svoj ženevski poraz. Njeno časopisje je iz poraza naznanilo celo pretirano lep uspeh, vendar se v javnosti ta teza ni dala dolgo vzdrževati. Polagoma prihaja na dan resnica in madžarska javnost je danes že poučena o pravem stanju stvari iz inozemskega časopisja. V isti meri narašča razburjenje in ogorčenje proti vladi, ki podvzema vse mogoče, da bi kolikor le more, odložila objektivno poročilo. Predsednik vlade Gömbös se je več dni ogibal poslanca in je v svojim zaupnikom dajal navodila, kako naj pobijajo nezadovoljstvo v vladni stranki, ki je začelo prav opasno naraščati.

Zunanji minister Kanya ni imel poguma, da se vrne iz Ženeve naravnost domov. Poteklo je polnih sedem dni, preden je čisto potihoma in brez vsake javne pozornosti zopet prišel v svoj urad. Zunanje-politična komisija čaka zama, da bi jo Kanya vsaj v tajni seji poučil o položaju in ji naznanil, kako si vlada zamišlja svojo politiko za bližnjo bodočnost. Zastopnik Madžarske Tibor Eckhardt, ki ga je poprej vsa madžarska javnost krepko podpirala v njegovem boju zoper jasno jugoslovensko obtožbo, je po neuspehu predmet ostrih kritik. Očitajo mu, da se je v Ženevi prav smešno predstavil kot »de Eckhardt«, da ni plemič in da si je bilo to splošno znano. Očitki pa s tem še niso končani, kajti sedaj, ko ni potreba več »narodne discipline«, kakor so Madžari nazivali svojo obupno borbo proti resnici in pravici, si zlasti opozicija upa napadati Eckhardta. Zdjaj mora ženevski »junak« prebrskati marsikako bridko. Predvsem, da se je zaradi konjunkturalne iznevitosti opoziciji in pogladi svoje lastno boljše prepričanje, ko je šel v Ženevo braniti propalo stvar nasilniške vlade.

Vsi ti napadi ostajajo seveda skrivni, niso pa zato nič manj učinkoviti, čeprav ne pridejo v časopise. Razna patriotska društva po vsej Madžarski so namreč že imela svoje zaupne sestanke in od tod se je po vsej državi razširilo spoznanje o izredno težkem položaju. Država je s tem prišla pod nadzor Društva narodov in je glede terorizma morala popustiti celo na svoje suverenosti. Nad njo visi večna grožnja: vsak čas se lahko zopet pojavi kot obtoženo v Ženevi in zopet bo morala braniti svoje že itak omanjane stališče.

Popolnoma v nasprotju z zagotavljanjem časopisja uvideva madžarska javnost,

da se Eckhardtu ni posrečilo oprati Madžarov od obtožbe sodelovanja pri gnusnem marsejskem zločinu. Še bolj pa vzneta občo neveljavo.

ko je potem v Ženevi tako slabo podpirala, da je prišlo do obsodbe, ki je Madžarsko postavila v nelep luč pred vsem svetom. S strahom pričakuje v Budimpešti Lavalovega poseta v Rimu, ker se boje, da se bo potem Italija še bolj odmaknila od Madžarske in to v času, ko mora Budimpešta javiti v Ženevo, kaj je ukrenila zoper sokrivce marsejskega zločina.

Zdjaj se je tudi izkazalo, da poljski nastop proti Češkoslovaški v Ženevi ni bil v interesu madžarske vlade. Neutemeljeni očitki poljskega zastopnika Komarnickega, da Češkoslovaška dopušča spletke ukrajinskih emigrantov proti Poljski, so v Pragi lahko gladko zavrnili. Gömböseva vlada pa se zdaj boji, da bo šla Češkoslovaška še korak dalje in opozorila svet na teroristično delovanje madžarskih agentov, ki so našli zatočišče na Poljskem in od tam rujejo proti čsl. državi. Poljska javnost je spregledala to madžarsko igrano v Gömböseva vlada se boji, da Varšava v bodoče ne bo več podpirala kompromitirane madžarske politike.

Opozicijski tisk napoveduje, da je za Madžarsko nastopila doba popolne osamljenosti, zato je zavladala v političnih krogih silna poparjenost. Zagotavljanje vladnega tiska, da v Ženevi ni bila omadeževana »čast Madžarske«, smatra javnost za pulbo frazo, zlasti ker je še vsem v spominu, da se je ta fraza ponavljala cele tedne v aferi ponarjanja francoskih frankov. Sami Madžari so bili iznenadeni nad predrznostjo, da je dala vlada v občinah ob jugoslovenski meji izglasovati Eckhardtu zaupanje in zahvalo. To velja predvsem za one kraje, kjer bi se po ženevski obsodbi morala vršiti nepristranska preiskava in bi morali biti sokrivci kaznovani. Trezni ljudje ne morejo dovolj obsoditi tega postopanja in smatrajo, da bo na ta način Madžarska v kratkem zopet na zatožni klopi pred Društvom narodov. Postopanje vlade je vsekakor značilno in razgalja težnjo, kako bi se otresla težke ženevske obveze, kaže pa, da ni zadelo ravno pravega načina in da ji države Male antante ne bodo dovolile takega cinčnega izigravanja obsodbe.

Abesinija vztraja na obtožbi proti Italiji

Ženeva, 19. decembra. AA. Abesinska vlada je poslala tajništvo Društva narodov novo noto v njej pravi, da smatra Italija spor zaradi Rualala kot neprimeren za razsodišče. V resnici pa so spor pri Rualalu izzvali Italijani, ki so prvi napadli.

Iz naše dunajske kolonije

Dunaj, 19. decembra. Pretekli petek je imela dunajska jugoslovensko-avstrijska trgovska zbornica letno redno glavno skupščino v svojih elegantnih prostorih v L. okraju, Gauermann-gasse št. 2. — To znamenite skupščine so se udeležili odličniki iz obeh držav, med temi naš poslanik Nastasijević in bivši heimwehrovski minister trgovine dr. Jancic. Predsednik dr. Eduard princ Liechtenstein je otvoril skupščino z običajnimi pozdravi vseh odličnikov in je nato imel ganljivi nagovor o našem tako žalostno preminulem Viteškem kralju Aleksandru I. Ureditelju. Naglasil je, da je bil to eden prvih borec za svetovni mir, in kako je bil vzhorni vladar srčno ljubljen pri svojem narodu. Navzoči so zaključili visokemu pokojniku trikrat: »Slava!« Naš poslanik se je v imenu jugoslovenske vlade in naroda tonlo zahvalil za lep spomin viteškemu kralju tudi v tem velikem svetovnem mestu, našem prvem sosedu. Nato je bil prečitan zapisnik načelstvene seje od 1. avgusta, na kateri je zbornica izrekla svoje veliko sožalje ob tragični smrti kancelarja dr. Dollfusa. Občni zbor prevažne zbornice je bil jako poučen in važen za naše trgovske stike z Avstrijo. Opozorjam nanj naše gospodarske kroge.

Jugoslovenski akademiki na Dunaju so imeli že od početka svoje akademsko društvo »Sloga«, ki je pa čedalje bolj hiral in slednjič povsem zaspalo. Homatije v domovini so tako pogubno vplivale na sam obstanek tega društva. Odkar so odšli skoraj vsi Slovenci z Dunaja, so zavladali v njem pravi čudni živili. Letos so odnodelali celo tradicionalno slavnost 1. decembra. Po dolgem pripravljanju in razburianju pa je imela »Sloga« 15. t. m. svoj občni zbor, na katerem sta bila izvoljena za predsednika akademik Rudolf Lederer, podpredsednik Hermann Kollmann, oba iz Zagreba; proglasila sta se za odločna jugoslovenska nacionalista, ki hočeta društvo voditi po — pravih potih.

V torek 11. t. m. je pela v dunajski »Uraniji« naša operna pevka gđ. Vera Majdičeva, ali Vera Majda, kakor jo Nemci imenujejo in je pod tem imenom že dobro znana umetnica v tujni. V odlično zasedeni Uraniji je žela viharan uspeh. Bilo je tudi naših v gledališču in bili smo na Vero Majdičevu ponosni. Ta nam dela v tujni čast. Kadarkoli nastopi: n. pr. lani je v Badnu imela naravnost sijajne uspehe v vseh vlogah. Zakaj jo v Ljubljani tako redko slišimo, nam je neumljivo.

Naš »Slovanski krožek« je imel v nedeljo 9. t. m. sv. Miklavža za velike in male otroke v nabiti dvorani hotela Fuchs. Marijehilferstrasse 138. Miklavž je bil naš trgovec Ignac Dohrn, parklja pa dva nova člana z zelene Stairske, ki sta šle pred kratkim prišla na Dunaj. Prav častno so se odzvale naše vrle Korosice. Ves spored je bil odlično prirejen in vsi navzoči so bili jako zadovoljni s to leno slovensko prireditvijo sredi Dunaja. Poleg neštetič zaslužnih darov za velike in male je bilo od krožka samega 90 darov. Prihodnja prireditve bo 6. januarja s tamburaškim zborom in plesom Dne 20. januarja pa bo redni letni občni zbor.

Poleg svojega velikega tamburaškega zbora je krožek spet oživel moški in me-

šani pevski zbor. Priglasilo se je 26 pevcev in pevk, po večini iz tamburaškega zbora. Ker vsi ti dobro poznajo glasbo, bo imel pevovodja prof. Klemo Viškovci lahko delo. Organizacijo tamburaškega zbora je prevzel poleg zborovodje Viškovića mladi, nadarjeni tamburaš Stanišak, organizacijo pevskega zbora pa dr. Lazič. Nadejamo se pozitivnega dela v krožku, kljub temu, da povzročajo ovire baš tisti, ki bi morali za krožek največ delati. O tem bomo povedali resno besedo ob svojem času. gč.

Akcija za pobijanje tuberkuloze

Pomanjkanje zadostne sistemske in koordinirane borbe proti širjenju tuberkuloze ter nedostatek potrebnega skrbstvenega in oskrbovalnega aparata za to borbo otežuje uspešno zatiranje jetike, ki ograža zdravstveno stanje našega naroda. Na pobudo raznih kongresov, socialnih in zdravstvenih ustanov je minister socialne politike in narodnega zdravja g. dr. Fr. Novak osnoval v podrejenemu mu ministrstvu samostojen odsek za pobijanje tuberkuloze z izrečno nalogo: organizirati, osredotočiti sistemske borbe ter zbrati vse sile našega naroda proti tej ljudski bolezni. Uredba objavljena v »Službenih Novinah« št. 275 od 28. novembra, točno opredeljuje delokrog te nove ustanove. Po načrtu se morajo dalje osnovati pri banskih upravah po potrebi posebni referenti za tuberkulozo. Celokupen zdravniški aparat, tako državni kakor samoupravni zdravniki, mora stoniti na čelo borbe proti tuberkulozi.

Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja se je seveda obrnilo tudi na druga ministrstva, da pozovejo podrejeno osebo in ustanove k čim intenzivnejšemu sodelovanju. Samo ob sebi je umljivo, da je tudi cerkev poklicana nuditi svojo pomoč.

G. finančni minister je v polnem umevanju situacije na zavzemanje ministra socialne politike in narodnega zdravja dovolil, da se v predlog budžeta ministrstva socialne politike in narodnega zdravja za leto 1935/36 vnese vsota 500.000 Din za organizacijo in pripravljala dela za pobijanje tuberkuloze. Pozvane so tudi vse banke uprave, da vnesejo v svoje budžete primerne vsote za zdravljenje tuberkuloznih in zdravilišnih in ostalih sanitetskih ustanov, za osnivanje posebnih oddelkov za tuberkulozne bolnike pri javnih bolnišnicah in za ustanavljanje antituberkuloznih dispanzerjev, ki morajo tvoriti središče celokupne borbe proti tuberkulozi.

Higienski zavodi, ki so dosedaj vodili borbo proti tuberkulozi, so v prvi vrsti poklicani za sodelovanje v navedenem pravcu, tako da se bo borba vodila sistematski in koncentrično. Svojo pomoč pa mora nuditi tudi vse občinstvo.

Na čelo odseka za pobijanje tuberkuloze je minister socialne politike in narodnega zdravja g. dr. Fran Novak postavil strokovnjaka, docenta dr. Ivana Matka, ki je poslovanje že prevzel.

Na podlagi izkustev tuberkuloza ni samo zdravniški problem, marveč tudi važen socialni problem. Zato je potreben stik tudi s socialnimi ustanovami za skupno borbo proti narodnemu zlu — jetiki.

Prvi sovjetski poslanik na Madžarskem

Budimpešta, 19. decembra. Č. Včeraj je prišel v Budimpešto prvi sovjetski poslanik Aleksander Beksandian, po rodu iz stare armenske rodbine. Rusko poslanstvo bo začelo nastanjanje v neki palači v bližini hotela »Ritza« ob Dunavu. Pozneje bo ruska vlada kupila za poslaništvo primerno palačo.

Na želodcu in črevesju bolnim

pomaga odlična stali-
na »Styria« vreca iz
Rogaške
Slatine

Vprašajte Vašega
zdravnika!

Skrb Nj. Vel. kraljice za revno deco

Beograd, 19. decembra. Nj. Vel. kraljica-mati je danes sprejela v avdienci predsedništvo glavnega odbora slovenske unije za zaščito dece. Predsednik, senator g. Šilović, se je zahvalil Nj. Vel. kraljici-materi, da je prevzela častno predsedstvo unije in poklonila svojo visoko pozornost uniji in deci. Nato so člani glavnega odbora poročali o rezultatih dosedanjega dela in o delovnem programu za bodočnost. Nj. Vel. kraljica-mati je pokazala popolno razumevanje podrobnosti dela glavnega odbora in je sama dajala nasvete; zlasti je priporočila, naj se prehrani otrok posveti največja paznja, saj je znano, da Nj. Vel. kraljica-mati sama vzdržuje dijaške menze v mnogih večjih krajih naše države.

O krizi sodobne države

Predavanje prof. dr. Spektorskega

V torek zvečer je predaval v ljubljanski Ljudski univerzi profesor Aleksandrovič univerze g. dr. Evg. Spektorski o krizi sodobne države. Predavanje našega odličnega znanstvenika je prisostvovalo lepo število poslušalcev, ki so do konca z napeto pozornostjo sledili njegovim tehtnim in zanimivim zaokroženim izjavam.

Predavatelj je predvsem omenjal nazore o državi, kakor so pred svetovno vojno zavladali v pretežnem delu Evrope med širokimi sloji, a delno tudi v krogih strokovnjakov. »L'État est mort!«, država je mrtva, je zapisal neki francoski sociolog. To je bila zadnja konsekvence naziranja, da naj se država čim bolj depolitizira in da naj dobe kar največ prostosti poedinec in njegove združbe. Vojna je samo ojačila tako razpoloženje in mišljenje. Ideologi nove, humanitarne demokracije so proglasili to vojno za najhujši krvavi obračun človeštva in zadnje nasilje držav nad družbo in poedince; po vojni bo nastopila temeljita reorganizacija države v smeri vedno manjše etatizacije in v duhu večnega mira, o katerem so že dolgo sanjarili pesniki in modroslovci. Država bo v tem novem zgodovinskem procesu poedince samo koordinirala, ne pa subordinirala. Tudi nekaj let po vojni so se šli v takšno podoben nazor, za katere je predavatelj navedel več značilnih primerov in učinkovitih formul.

Zgodilo pa se je drugače: danes, šestnajst let po vojni, vidimo očitno krizo povojne demokracije, dočim se je tako zvani etatizem zelo ojačal. Države so med drugim začele izdajati izjemne zakone za zaščito države, nekaj česar predvojni svet ni poznal. Prav tako se je proti vsem prevladujočim teorijam pojavila vrsta diktatur. Ti pojavi kažejo, da se država moč zopet ojačuje, da država celo razširja in pogloblja svojo funkcijo, z druge strani pa se sama zaveda neke negotovosti. Načelo subordinacije poedince je skoraj povsod prodrla v raznih oblikah in postavila liberalizem v ozadje. Izmed značilnih teorij, ki jih je navedel ugledni predavatelj, omenjamo teorijo antiteze H. Schmidta, današnjega »Hegla« narodno-socialistične Nemčije. Po njegovi teoriji je življenje večni boj med antitezami (dobro - zlo, lepo - grdo, pravično - krivično itd.). Tudi državno življenje sledi na antitezi priateljstva - sovražništva. Družba vladajočih vidi državo v svojih prijateljih, pristaših, in samo z njimi deli svojo moč, katere največji predstavitelji in nositelji je vodja, Führer ali duce. V sodobni obliki se ta teorija pojavlja tudi v miselnem krogu italijanskega fašizma. Ako se uvažimo, kako gleda na problem države in družbe boljševizem, vidimo, da se je pojmovalne države silno izpremenilo. Kdo bi bil mogoč danes reči: »L'État est mort«?

Govorec o krizi, je predavatelj najprej razčlenil troje pojmovanj krize. Kriza je lahko funkcionalna, strukturalna in katastrofalna. Kar se tiče krize sodobne države, mislijo v Parizu, da je kriza samo funkcionalna, se pravi, lahkega, minljivega značaja. Ustavno - reformni načrti Tardieua in drugih francoskih parlamentarcev slone na tej, nekam idilični podmeni. Strukturalen proces v krizi sodobne države vidijo fašisti in narodni socialisti, ki skušajo pod ideologijo »voditeljstva« ustvariti nov državni tip, soneč predvsem na čim tesnejši integraciji (nasprotno demokratičnemu načelu diferenciacije). Katastrofalno krizo vidijo komunisti, čiji reforme grejo nadalje, in sicer v imenu diktature proletariata, ki stremi po brezrazredni, torej tudi kar le mogoče integrirani družbi.

Predavatelj je po daljšem razglabljanju teh pojavov in nazorov ugotovil, kot socialni in pravni filozof, da kriza sodobne države res obstoji in da je vredna skrbnega proučevanja. Drugo je vračanje prognoze in terapije. Na vrsti značilnih primerov je predavatelj nazorno pokazal, da so tudi strokovnjaki čisto krivi preroki. Katastrofe, ki jih vsi napovedujejo v naprej, se kajrkar ne zgodijo, drugičkar pa se iz navideznega malenkostnih pojavov razvijejo katastrofalni dogodki (na pr. julij 1914). O bodočnosti ne vemo nič trdnega in tudi nadaljnega poteka in konca krize sodobne države ne moremo doledati. Četudi bi socialni filozofi lahko iz svojih diazgov marsikaj svetovali, vendar bodoči razvoj kaj malo zavisil od njih, ki niso močnejše akcije in ki za nje veljaio Shakespeareve besede, da oni ne ravnaio škarij usode.

Izredno poučno in prijetno predavanje je po svoji objektivnosti, prodornem znanju in jasni razlagi zapustilo najprikopnejši vtik.

Romanti o atentatu na Hitlerja

Berlin, 19. decembra. AA. Glede vesti inozemskih listov o dozdnevem noizkusu atentata na državnega kancelarja Hitlerja ki ga je izvršila po poročilu listov hči bivšega pokrajinskega načelnika za Slezijo Brücknerja izjavljajo na merodainem mestu, da demantira to vest že dejstvo, ker je edina Brücknerjeva hčerka stara šele le to dni.

Skrbi madžarske vlade

Strah pred kontrolo Društva narodov — Potrtost med madžarskimi revizionisti

Praga, 19. decembra. d. »Pravo Liduc« je objavil članek, v katerem poudarja, da so na Madžarskem podpirali protijugoslovenske teroriste višji uradniki, okrajni glavarji ter vrhovno državno tožilstvo in da je bilo ponarjanje potnih listov uradna dolžnost. Velika večina madžarske javnosti, ki misli logično, je razumela, da se bo to pot Madžarski zelo težko izogniti posledicam ženevskega sklepa. Madžarska vlada ima zelo težko nalogo, ker bo morala preiskati konkretno krivdo mnogih visokih uradnikov ter podvreči preiskavi njihovo delavnost ne samo v zadnjem času, temveč celotno njihovo delavnost v kolikor je bila naperjena proti edinstvu jugoslovenske države. List opozarja na odgovor šefa budimpeštanske policije Nadoszya na vprašanje nekega člana parlamentarne preiskovalne komisije še v letu 1926, zakaj je dovolil ponarjanje potnih listov. Takrat je odgovoril brez obotavljanja, da je ponarjanje potnih listov spadalo v njegovo uradno dolžnost. Bržkone se ti do-

brji običaji vzdržujejo še sedaj, pripominja »Pravo Liduc«.

Razpoloženje je v vladnih krogih precej nervozno. Tudi revizionistične organizacije se boje, da bi se mogoče razlegniti na njihovo delavnost oni odelavek ženevske resolucije, ki govori o tem, da ne sme nobena država trpeti na svojem ozemlju terorističnih organizacij s političnim ozadjem, in da bi se torej mogle države Male antante pritožiti pred Društvom narodov proti njim. »Narodni Listy« poudarjajo, da priznavajo nekatere člani madžarske vlade, med njimi tudi Gömbös sam, da je Madžarska v gotovi meri postavljena pod nadzorstvo sveta Društva narodov, kar je najtežja določba resolucije. Ženevska resolucija je izzvala v štabu madžarskih revizionistov največjo deprašijo. Ti faktorji so sedaj spoznali, da so okoliščine za revizionistična stremeljenja postale zelo neugodne in da je propaganda za revizijo mirovnih pogodb skoro onemogočena.

Naši Sokoli in olimpijada v Berlinu

Komaj so utihnili glasovi o zadnji mednarodni tekmi v Budimpešti, ki je bila ena najbolj borbenih, kar se jih je doslej vršilo, že se pripravljajo posamezni narodi na berlinsko olimpijado leta 1936. Mednarodna tekma v Budimpešti je pokazala, da bo borba na prihodnji olimpijadi zelo ostra, ker bodo skušale vse vrste svoje tekmovalce izpopolniti do najvišje mere. Naša tekmovalna vrsta, ki je bila za mednarodno tekmo izborna pripravljena kakor doslej še nikdar in bi gotovo dosegla zelo častno mesto, se tekme zaradi znanih napadov na našo državo od Madžarov ni udeležila, pač pa se je zato udeležila pokrajinskih zletov COS v Opavi in v Ustju na Labi, kjer je sijajno nastopila ter žela navdušeno pohvalo in priznanje najboljših češkoslovških telovadnih strokovnjakov.

Na mednarodni tekmi v Budimpešti so doživeli največje presenečenje Nemci, ki so veljali za zmagovalce kot vrsta in posamezniki. Doživeli pa so veliko razočaranje ter so, ko je njihov najboljši tekmovalac von Kretschsch odpuščen, popolnoma izgubili glavo in tako zasedli III. mesto, ki je sicer zelo častno, toda ne za Nemce, ki so se prej ustili, da bodo vse ostale vrste »kar pohrustali«. Ni jim pomagalo niti 3000 navijačev, ki so s posebnimi vlakmi pripeljali v Budimpešto. Toliko bolj pa so šli v oster boj Sokoli — bratje Česoslava, ki so kljub neugodnim posameznim tekmovalcem junaško vzdržali do konca, porazili »nepremagljive« Nemce ter si priborili kot vrsta III. mesto, posamezniki pa 3., 5. in 6. mesto, dočim je Nemec Winter bil šele 10. Precej razočarani nad svojim neuspehom so se vrnilli Nemci domov, sklenili pa so, da se osvetijo za svoj poraz na berlinski olimpijadi. Pričeli so takoj redno in sistematično vežbati. Priredili so tekme svojih najboljših tekmovalcev v prostovoljnih vajah na vseh glavnih orodjih, katerih se je udeležilo nad 100 turnirjev, ki so dosegli zelo lepe uspehe.

Pa tudi naši severni bratje ne drže rok križem, ker se zavedajo težke borbe, ki jih čaka na berlinski olimpijadi. Pričeli so takoj s pripravi na orodju. Kot nekako pravo za olimpijado v Berlinu so priredili 10. t. m. v Tyrševem domu v Pragi tekmo za prvenstvo v prostovoljnih vajah na orodju, katere se je udeležilo 27 tekmovalcev, in sicer 9 iz praških društev, 5 iz ostalih čeških in 13 iz moravskošleških. Poleg zna-

nih mednarodnih tekmovalcev se je tekem udeležilo nekaj novih svežih moči, ki so pokazale najlepše uspehe. Posebno pozornost so vzbudili tekmovalci iz podeželskih sokolskih društev, znak, da se telovadba na deželi uspešno in sistematično goji. Od znanih mednarodnih tekmovalcev so se udeležili tekem Gajdos, Kollinger, Salač, Brazda, Benysek in drugi. Tekmo je vodil načelnik COS dr. Miroslav Klinger. Tekmovalci so tekmovali v poljubnih vajah na bradji, drogu, kroguh, na konju na šir s ročaji in v prostih vajah. Najlepše uspehe na drogu, bradji, kroguh in na konju je dosegel simpatični in izborni pripravljene Jar. Kollinger, zmagovalac na krogih v Budimpešti, ki si je v tej tekmi priboril prvenstvo. Na konju na šir je bil prvi Benysek iz Olomouca, v prostih vajah pa Gajdos. Tekme so trajale ves dan do pozne noči in dale naslednje rezultate (od 60 dosegljivih točk): 1. Kollinger 55,80, 2. Gajdos 54,30, 3. Brazda 51,55, 4. Benysek 50,15, 5. Vesely 49,50 itd. Prisostvovalo je zelo mnogo občinstva ter odlični predstavniki češkoslovškega Sokolstva.

Kaj pa pri nas? Po mednarodni tekmi v Budimpešti je zavladalo v naših sokolskih vrstah navdušenje, stari sokolski borci so se spet oglasili, hoteč pokazati na prihodnji mednarodni tekmi, odnosno olimpijadi vse svoje zmognosti. Ker poznamo naše mednarodne tekmovalce kot izborne telovadce, saj se je za mednarodno tekmo v Budimpešti prijavilo do 30 tekmovalcev, bi bilo povsem umestno, da bi se po vzoru ostalih narodov vršile tudi pri nas kot priprava za olimpijado v Berlinu tekme za prvenstvo na orodju. Načelnistvu SKJ naj priporočimo, da razmisli o tem in razpiše za pomlad tekme za prvenstvo na orodju naših najboljših tekmovalcev v prostovoljnih vajah, ker smo prepričani, da bi »aka tekma mnogo pripomogla do čim lepšega uspeha na olimpijadi. Če se drugi narodi z ogromnim številom dobrih telovadcev že zdaj resno pripravljajo za berlinsko olimpijado, imamo mi tem več povoda za vestno in pravečasno pripravo. Čas hiti in gledati moramo, da nas ne prehitijo, kajti tekma na olimpijadi bo težka, naše Sokolstvo pa mora dokazati, da se lahko meri z vsemi najboljšimi vrstami sveta. Sokolstvo mora korakati na čelu mednarodnih tekem, to zahtevata naš ponos in naša čast.

S smrtjo maščevana užaljenost pregnanega voglarja

Novo mesto, 19. decembra

Novomeško okrožno sodišče je razpravljalo o krvavem dogodku, ki je bil storjen 18. novembra kasno v noč v Sučah pri Višnji gori. Zvečer je bilo v Stribernikovi gostilni v Sučah večje število gostov. Pozno v noč so se pojavili še štirje. Izmed njih je kovač Potokar Anton pričel takoj izjaviti mirne fante. V objestnosti mu je zvesto pomagal Miklič Vilbald. Iz strahu, da ne bi nastal med gosti pretep, je gostilničar svoje goste spravil iz sobe in gostilniar takoj zaprl Družba mirnih fantov se je nato odpravila domov v Veliko Loko, dočim so fante dveh ostalih družb ostali pred gostilno. Malo kasneje se je odpravila Mikličeva družba v smeri proti Mohorčevim gostilni. Med potjo pa je naenkrat Potokar Anton zakričal izzivalno besedo »Auf bika«. Temu vzklilu je sledil izpred Stribernikove gostilne Matjažičev odziv. Na to medsebojno izzivanje so se slednji vrnili nazaj pred Stribernikovo gostilno. Ko so tu trčili skupaj, se je med njimi pričelo prerakanje in pririvanje. Miklič, Potokar in Janežič so celo stopili k bližnji hiši po polena, da bi se tako oboroženi z večjo lahkoto lotili svojih nasprotnikov dejansko. V tem, ko so imenovali trije skočili po polena, je privozil iz Krke s konjem Matjažič Franc, brat Jožeta Matjažiča, ki je bil s svojo družbo v nevarnosti. Jože je bratu Francu takoj povedal, da jih hočejo fante iz Velikega Mlačeva napasti. Franc je bratu in ostalim takoj svetoval, naj bodo pametni in mirni in naj rajši prisedejo k njemu na voz, da se odpeljejo domov. Pametni nasvet je fante v resnici pomiril in obe družbi sta se spravili na voz. Pripeljali so se že do Mohorčeve gostilne, kjer sta nenadno skočila z voza Matjažič Jože in Erjavc Jože in voz ustavila. Jože Matjažič je odzvel bratu Francu iz rok bič, s katerim je udaril po glavi Antona Potokarja, ker je prej pred gostilno izzival. Potegnil ga je tudi iz voza. V tem hipu je skočil z voza od zadaj tudi Miklič Vilbald, ki je bil že na vozu odprl svoj dolgi in ostri nož. Naskočil je ložeta Matjažiča. Zadal mu je štiri vbode v hrbet in enega v levo stran vratu, kjer mu je prerezal glavno žilo. Tovariši so smrtno ranjenemu hitro priskočili na pomoč s tem, da so mu tiščali smrtno rano na vratu, iz katere je curkoma lila kri. Kljub temu pa je ranjenec kmalu omahnil. Franc je smrtno ranjenega brata Jožeta mrtvega pripeljal na dom. Zločinec, ki se po dejanju ni zmedel za žrtev, je odšel peš domov.

Na razpravi je Miklič dejanje priznal z izgovorom, da ga je Matjažič prvi ranil v oko, nakar je tudi on potegnil svoj nož.

Priče so izpovedale, da je Miklič že v Stribernikovi gostilni izpraševal svojo žrtev, zakaj ga je maja ob neki svatbi vrgel v lužo in napodil iz vasi Plešivca. Senat, ki mu je predsedoval s. o. s. g. B. Romih, je po kratkem posvetovanju izrekel sodbo: 3 leta robije.

Slovanski plesi v Londonu

Split, 19. decembra. n. V Londonu bodo priredili prihodnje leto od 15. do 20. junija veliko mednarodno prireditve takozvanih narodnih iger. Prireditve bo pod pokroviteljstvom angleške kraljice. Na prireditvi se bodo predvajali predvsem narodni plesi in igre. Angleški poslanik v Beogradu je sedaj uradno povabil tudi jugoslovensko vlado, da bi priglasila udeležbo Jugoslovenov na tej prireditvi. Trgovinski minister se je zaradi tega obrnil na tujsko-prometno zvezo v Splitu s pozivom, naj pridobi za to sinjske alkare, moreško s Korčula in kompanija iz Blata na Korčuli.

Predlog za sanacijo trgovskih dolgov

Sarajevo, 19. decembra. n. Tukajšnja trgovsko-industrijska zbornica je v zvezi z združenjem trgovcev in industrijcev izdelala načrt uredbe o olajšanju in asanaciji kredita večjim podjetjem. Po tej uredbi naj bi se dolgovi odplačali v 12 letih in obrestoval po 4 odstotke. Dolžniki, ki bi takoj izplačali ves svoj dolg, bi imeli 60 odstotkov popusta od dolga glavnice. Če bi izplačali dolg v 11 letih, bi se jim priznal popust 5 odstotkov, v 10 letih 10 odstotkov in tako dalje po 5 odstotkov za vsako leto, tako da bi se jim priznal popust 55 odstotkov, če bi dolg plačali v enem letu. Popust ne bi veljal za dolgove, ki bi bili najeti šest mesecev pred objavo te asanacijske uredbe.

Vremenska napoved

Vremensko stanje 19. t. m.: Glavni ciklon na severozapadu in sekundarni nad jugom Evrope vzdružeta oblačno vreme z dežjem, ki se javlja tu pa tam v zapadni, srednji in južni Evropi. Anticiklon nad evropsko Rusijo. — V Jugoslaviji je bilo v Primorju vedro, po ostalih krajih oblačno z manjšim deževjem. V Podunavju slaba košava. Temperatura je na severu pnila, v južni polovici države pa narasla. Minimalna temperatura v Pletlju —2, maksimalna v Hercegovem 15 C.

Novosadeška vremenska napoved za 20. t. m.: Pretežno oblačno vreme, v Podunavju tu pa tam deževje in košava.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Megleno in bolj hladno.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Malo spremembe sedanjega vremena.

Naši kraji in ljudje

Nepozabna manifestacija akademске omladine

Po poklonitvi na Oplencu veličastan zbor v prestolnici
Mejnik novega, skupnega dela in borb

Ljubljanski, zagrebski i beograjski vserodniški s profesorji pred cerkvijo na Oplencu

Vse, kar se je godilo 17. decembra ob jugoslovenskem nacionalnem svetišču na Oplencu, kamor je porinulo 3000 omladin-
cev z beograjske, zagrebske i ljubljanske
univerze, da izkažejo čast in hvalo Vitezu,
vse ono, kar je spontano sledilo na veli-
kem mitingu pred Kneževim spomenikom
v Beogradu, pomeni zgodovinsko važan
mejnik v življenju jugoslovenske nacional-
ne mladine. Poleg globoke pietete je naš
akademski manifestiral neomajno zvestobo
Njegovim idealom: jugoslovenski nacional-
ni misli, državni enotnosti in le pravične-
mu mednarodnemu miru, ki bo za nas do-
šežen šele tedaj, ko bo zadoščeno vsem
našim nacionalnim težnjam. Vse to je stor-
ilo na način, ki ga morajo narekovati le
najlepša čustva, odločna volja in zdrav ra-
zum.

Prisega zvestobe

V ponedeljek dopoldne so pripeljali tri-
je posebni vlaki omladince v Mladenovac;
odkoder so bili prepeljani z avtomobili na
Oplenac. Do 11. ure so se vsi poklonili
pred kraljevim grobom. Ta se je dotaknil,
oni poljubili ploščo, a na vseh obrazih si vi-
del globoko žalost. Sledil je na prostem
parastos. Za pravoslavni svečnikom, ki
mu je v molitvi odgovarjal moški pevski
zbor iz Zagreba »Balkan — Mladost«, je
opravi molitve tudi župnik g. Janko Barle
iz Ljubljane. Za tem je prvi izpregovoril
zastopnik nacionalne mladine Aleksandro-
ve univerze, g. Dušan Verbić, ki je poudar-
il, da se klanja spominu velikega kralja v
imeni omladincev z zapadne straže naše
domovine, pa tudi onih tam od Soče in iz
Istre. V globokih besedah je prikazal veli-
ki lik Vojvode in položil prisego večno
zvestobe. Ze ta govor je vsem orosil oči.
Videl si Sumadince-kmete, vojake, akade-
mike in ženske, kako si otirajo solze. Dru-
gi je spregovoril zastopnik zagrebske mla-
dine g. Hnilječka, ki je slavil spomin mu-
čenika, padlega za lepšo bodočnost jugo-
slovenskega naroda. Za Beograd je dejal
Dušan Carević med drugim: »... Kralj,
ograbil si vinograd, otrebil si ga in gojil.
Ali je moglo, da bi sedaj trta rodila nam-
esto plemenitega, ni vrednega sadja? Za-
ključno besedo je imel g. Ivan Motika, ki
se je poklonil v imenu onih raje tam iz
Istre in od Soče, ki je vedno videla v kra-
lju Aleksandru svojega zaštitnika in oče-
ta, katero je izgubila Njega zadela prav ta-
ko, če ne bolj kakor brate v svobodi. —
Po tej veličastni poklonitvi je odnesla de-
putacija akademikov in profesorjev vence
in poklonitvene almanah, v katere so pri-
spevali članke omladinci vseh univerz na
grob Viteškoga kralja, kot zapisišno li-
stino zvestobe Njemu in naši nadi, mla-
demu kralju Petru II. kateremu je imela
omladina priliko še isti dan pridrjeti veli-
ke ovacije. — Za tem so se zbrali k po-
svetu predstavnikov vseh jugoslovenskih na-
cionalnih akademskih organizacij, da stili-
zirajo »Oplensko resolucijo«, ki je bila po-
znejše gromko sprejeta na zboru v Beo-
gradu.

Akademski zbor, kakor ga Beograd še ni videl

Na večer je akademska mladina zapušta-
la svoje veliko svetišče. Trije vlaki so jo
v malih presledkih pripeljali v Beograd.
Šele na topičerski postaji je bilo javljeno,
da bo na zgodovinskem trgu pred Kneže-
vim spomenikom miting. Po svojem obse-
gu, življenjski sili in zaključkih je prese-
gel vse pričakovanje. Povorka od postaje
do spomenika so ustavile vse promet. Na-
cionalna akademska omladina iz Beograda
se je pridružila oni, ki je prišla z Oplencu.
In vsej tej štiri do pettisoč glavi množici
se je pridružilo desetstotost ostalih nacional-
nih Beograđanov. Veličastni zbor je po-
vsem napolnil veliki trg in vse ulice
v bližini. Po navdušenju in razgibanosti,
po povezanosti govornikov s poslušalci je bi-
lo videti, da tu ne govori organizacija, ki
je sploh ni bilo, nego da govori tu sponta-
no eno srce, ena volja.

Med velikim izkazovanjem časti spominu
Viteškoga kralja, vdanosti kralju Petru II.
in zaupanje v moč naše armade, je prvi po-
vzel besedo v imenu akademikov beograjs-
ke univerze Maksimović, ki je izjavil: 17.
december, rojstni dan kralja Ureditelja
je bil vedno prazničen za jugoslovensko
omladino. Danes se je zbrala vsa iz Zagre-
ba, Ljubljane in Beograda, da je izkazala
čast nosilcu jugoslovenske misli (Slava mu!).
Pod vodstvom kralja Petra II. (bur-
ni: Živjelo!) hoče ona nadaljevati nakaza-
no delo. Govornikovo pozivu so sledile
mogočne manifestacije za Jugoslavijo, kra-
jevski dom, pa tudi demonstracije proti
vsem notranjim in zunanjim sovražnikom.
Za tem je govoril drugi Beograđanin Sve-
ta Popović, ki je ostalim dejal: »Priznavam-
o, da naš je marsejska nesreča zadela v
jedro nacionalnega čuta. Ali naši nasprotni-
ki naj pomnijo, da smo se tu mi in nam
to treba dati prej ali slej odgovor!«
Ko je miting vodil Maksimović javil,
da govori za ljubljansko omladino abs. ju-
rist Uršič, so sledile dolgotrajne ovacije

nacionalni Ljubljani. Govornik je med dru-
gim izjavil: »Katera sila je združila nas
vse, ki smo danes na tem zgodovinskem
prostoru? 9. oktobar je to, dan, ko je pad-
el največji reprezentant jugoslovenske
nacije, ko je bil izvršen najpoderjši atenta-
t na našo eksistenco. (Slava Mučeniku!).
Padel je veliki borec za svobodo, ki je
vprav kot tak znal najboljši ceniti mir, za
katerega je naš narod toliko krvavel. Ali
hotel je to On in hočemo mi, da bodi ta
mir časten in dostojen našega naroda, nje-
gove moči in vrednosti! (Burni vzkliki:
Tako je!). Omladina! Zgodovina nas uči,
da ni bilo nesreče, ki bi nas zrušila. Na-
sprotno, mi smo iz nesreče črpali novih
moralnih sil. (Tako je!) Mi, omladinci,
smo šli na Njegov grob izpričati, da mu
sledimo v smrti, kakor smo mu verno sta-
li ob strani v življenju (Slava Velikemu
kralju!) In naš mi, novo omladinsko jugo-
slovensko pokolenje, smo jamstvo, da kri
najdražjega nam Vojde ni bila prelita za-
mam. Ob kronanju Velikega kralja Petra I.
Osvoboditelja se je prvič zbrala na teh
tleh jugoslovenska omladina, da prispeže
na ono, kar mora priti in kar je prišlo. Da-
nes smo mi tu, da večemo svoja življenja,
in delo na veliko oporoko: Čuvajte mi Ju-
goslavijo!... Današnji dan bodi mejnik
našemu bodočemu sodelovanju, da bomo
povezani jačji v izpolnjevanju velikih dol-
žnosti! Slava kralju Mučeniku! Živel naš
kralj Peter II.!

Po dolgotrajnih manifestacijah je bil
javljen zagrebski zastopnik Abro Jurjević,
ki je šele po dolgem vzklikanju jugosloven-
skemu Zagrebu prišel do besede. Rekel je:
... Grešili bi, ako bi poudarili kaj druge-
ga, kakor da smo eno, ker nismo niti mi
gostie tu, kakor niste to vi v Zagrebu in
Ljubljani. (Tako je!) Naša poklonitev na
Oplencu Vojdi in geniju Jugoslavije in ta-
le veliki zbor morajo biti mejnik nove do-
be v življenju jugoslovenskega naroda. En-
krat za vselej naj velja jugoslovenstvo za
nacionalni in ne geografski pojem! (Burni:
Tako je!) Nesreče so nas združevale. Priti
je moral Maršelj, da zedini tudi nas, omla-
dino velike nerazdeljive Jugoslavije, proti
vsem notranjim, se zlasti pa proti zunanjim
nasprotnikom (Živela naša vojska!). Proti
vsakomur bomo čuvali zapuščino Velikega
kralja. Vso ljubezen prenašamo na mlade-
ga kralja, veliko našo nado Petra II. (Ži-
vel kralj Peter II.). Zvesti Njemu bomo iz-
polnjevali svoje dolžnosti. V prepričanju,
da mora naš skupni pohod na Oplenac in
tale veliki naš zbor najti odmev v vsem
notranje in zunanje političnem življenju,
vse vse pozivam, da vzkliknete: Slava Vi-
teškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju,
živel kralj Peter II. Živela naša vojska!...
Sledile so nepopisne ovacije, ki se dolgo
niso polegale.

Močno pozdravljen je nato spregovoril
drugi zastopnik Ljubljane fil. Tomšič. Po-
veličeval je delo velikega kralja Ureditel-
ja: »Kar je začel Veliki Njegov Oče, je
nadaljeval Sin, ki je zrušil dvoje velikih
carstev, da zgradi na pravici in poštenju
Veliko Jugoslavijo. (Slava kralju Muče-
niku!). Za nas bodi današnji dan poziv k ve-
likemu intenzivnemu in borbenemu delu
za jugoslovenski narod.«

Oplenska resolucija

Po burnih manifestacijah je prečital
akademik Maksimović »Oplensko resolu-
cijo«, ki se glasi:

»Zavedna jugoslovenska akademska
omladina zagrebskega, ljubljanskega in
beograjskega vserodniška se je poklonila in
izkazala iskreno počaščenje Viteškemu
kralju Aleksandru I. Ureditelju, nakar je
na zgodovinskih tleh, kjer se je bila po-
kranila borba za osvobodjenje in uedinjenje
vseh Jugoslovenov, enodušno sklenila:
1. Današnji sestanek na grobu kralja
Ureditelja smatra za začetek intenzivne-
ga sodelovanja vse akademске omladine,
tako v vprašanju visokoškolskega kakor v
vprašanju narodnega in državnega živ-
ljenja. 2. Jugoslovenska akademska om-
ladina hoče z vsemi silami najodločnejše de-
lati, da se popolnoma izvrši poslednja vo-
lja kralja Ureditelja. 3. Jugoslovenska
akademska omladina izraža enodušno že-
ljo, da se osnuje skupna organizacija Ju-
goslovenskih visokošolcev vse države.
4. K temu namenu kakor iz razloga potre-
be obravnavanja kulturnih, socialnih in
gospodarskih vprašanj našega naroda, je
potrebno, da se v najkrajšem času sliče
v enem izmed naših univerzitetnih središč
kongres jugoslovenske akademске om-
ladine.«

Po enodušnem odobravanju resolucije je
mogočni zbor zapel himno. Donelo je ka-
kor orkan. Vsa množica se je nato razšla
v dolgem spredu po glavnih ulicah.
Ustavila se je pred starim dvorom, pela
in vzklikala mlademu kralju, kraljici, na-
mestnikom. Potem se je vil ogromni spre-
vod pred vojno ministrstvo, kjer se je dol-
go zadržal. Akademsko omladina je na-
vdušena in razigrana terjala, da se pokaže
predstavnik naše junaške vojske, minister
Petar Živković. Eden izmed govornikov je
simbolično udaril z desnicom ob granit voj-
nega ministarstva: »To je stebri našega

zastupanja, nacionalne moči in ponosa!«
Pozivu govornikov, naj se omladina po ta-
ko krasno uspeh manifestacijah mirno
razide, je vsa množica disciplinirano sle-
dila. Ljubljanci in Zagrebčani so prepe-
vaje krenili na postajo. Slovo je bilo nad
vse prisrčno. Kdor je bil vsemu temu pri-
ča, ne bo Oplenca in Beograda nikoli po-
zabil. To je bila pred državo in vsem svetom
najsilnejša uvertisrta zaupanja, da je
naša nacionalna omladina na pravi poti.

Krstna predstava nove slovenske spevoigre

Jesenice, 19. decembra

Sokolsko društvo Jesenice uprizoni v so-
boto zvečer krstno predstavo Spicarjeve
spevoigre »Spominska plošča« v počastitev
50letnice avtorja, popularnega narodnega
delavca in pisatelja. Spicarjevo delo sta
uglasbila inž. Leskovšek in Rožanc, upri-
zorištev pa vodijo bratje Kleč, Klavara in
Sredenski.

Vsebinsko nove spevoigre je zajeta iz
kmetijskega življenja, iz dobrih zlatih ča-
sov, nanaša pa se tudi na sodobne razme-
re. V gorski vasi živi godec Ivan, sin re-
nega bajtarja. Domačini so radi poudar-
jali, da ni brijten, ker samo gode in ni
prav za nobeno pametno delo. Preživljal
se je s tem, kar je zaslužil na ženitovanjih
in žegnanih. Ker vidi, da je to zanj pre-
malo, se napoti v svet, doma pa pusti svo-
jo izvoljenko in starega očeta. V tujini po-
stane bogat in slaven, z njim pa hočejo
postati slavni tudi njegovi ožji rojaki. In
proslavijo se tako, da mu v njegovo rojst-

no hišo vridajo spominsko ploščo. Toda
usoda jim ne dovoli slave in veselja, da
bi se enkrat napili in najedli na občinske
stroške.

Ivan se namreč vrne iz tujine slep, po-
habljen in ubog, kot občinski revež. Splet
ga zaničujejo kakor pred odhodom v tuji-
no in se jeze, ker ga bo morala občina re-
diti in skrbeti zanj. Usmili se ga gostilni-
čar Matija, pri katerem služi kot gospodi-
čar Marjetica, Ivanova izvoljenka. Ivan pa
je pohabljenost in slepoto samo hlinil, da
bi videl na lastne oči, kako spoštuje do-
movina umetnika takrat, kadar je siromak.
Vest o Ivanovem bogastvu so raznesle po
kraju županove dekle. Občinski može z
županom na čelu in ves narod se zbira
okrog njega. V svojem navdušenju do
slavnega in bogatega rojaka, sklenejo, da
se slavnost odkritja spominske plošče ob
največjem pompu izvrši. A Ivan jih je spo-
znal in se odpravi z Marjetico nazaj v
svet.

Igra je bila napisana l. 1925. Se isto po-
letje je komponiral inž. Drago Leskovšek
pevske in godbene točke. Tako je prišla
takrat igra glasbeno še nepopolna na oder
Sokolskega društva v Radovljici ob priliki
proslave 20letnice dramskega delovanja
njene avtorja Jakoba Spicarja. Pri tej
uprizoritvi je z veliko ljubeznijo in po-
žrtvovalnostjo pomagala pri izpolnitvi
pokojna blaga umetnica gospa Dana Kob-
ler-Golijeva. Igra je zaslula tudi v Ameriko
in je bila uprizorjena v Clevelandu z veli-
kim uspehom. Brez vodnosti pisatelja je
izšla v Ameriki tudi knjiga, ki jo je zalo-
žilo pevsko društvo »Jadrane« v Clevelan-
du. Letošnje poletje sta vzela inž. Leskov-
šek in skladatelj Rožanc v roke glasbeno
delo, ki je izborno uspešno. Dobili smo
pristno domače delo, ki bo v veselje vsem
našim odrom, ki sedaj pogosto posegajo
po tujem, manjvrednem delu.

Preiskava o umoru na Starem trgu ustavljena

Zaradi pomanjkanja dokazov o krivdi so bili večeraj
popoldne vsi trije osumljenci izpuščeni

Ljubljana, 19. decembra

Letos 31. julija popoldne je »Slovenski
Narod« beležil kratko novico, da je skoči-
la v Grubarjev prekop 36letna kolporter-
ka vdova Pepca Cepudrova s Starega tr-
ga 19. Policija je uvedla preiskavo o vzro-

Tone Rozman

ku samomora in je med njeno zapuščino
našla na bregu Ljubljanskega pismo, ki je
dalo slutiti strašen zločin. Intenzivne po-
izvedbe kriminalnega oddelka so odkrile
naslednji dejanski stan:

Pepca Cepudrova je bila nezakonaka hči
Ivanke Seršev, ki ji je zdaj 60 let, poro-
čene z delavcem Francetom Seršo, rojenim
l. 1875. v Trnavi in pristojnim v Rafolce,
s katerim je v zakonu rodila hčerko Fran-
co, ki je zdaj stara 19 let. France Serša je
živel v bormem stanovanju na Starem trgu
s svojo družino v precej neurejenih razme-
rah in je bil dolgo vrsto let odsoten iz
Ljubljane. Hodil je okrog za priložnostnim
delom, njegova žena Ivanka pa se je pre-
življala s skromnimi dohodki svoje kra-
marice, s katero je hodila po semjini. H go-
spodinjstvu sta prispevali obe hčerki. Ne-
zakonska Pepca je bila vdova po rudarju
Cepudru, ki je delal v Nemčiji in je padel
v svetovni vojni, preživljala se je razme-

Pri apnenju v možganih in srcu do-
sežemo pri vsakdanji uporabi male množ-
čine »Franz Josefov« vode iztrebljenje
črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni
učenihi na klinikah za notranjo medicino
so dosegli celo pri polustransko
ohromelih z »Franz Josefov« vodo naj-
boljše uspehe pri iztrebljanju črevesa.
»Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh
lekarnah, drogerijah in specerijskih trgo-
vinah.

KULTURNI PREGLED

Knjige Matice Hrvatske

Matica Hrvatska je pravkar izdala svoj
knjižni dar za leto 1934: pet knjigi, ki so
vse okusno opremljene, vezane v platno in
delno tudi ilustrirane. Po teh vnanjih zna-
kah se knjige Matice Hrvatske v zadnjih
letih očito razlikujejo od predvojnih iz-
daja.

Programatično je bila Matica Hrvatska v
teku svojega skoraj devetdesetletnega ob-
stoja vedno na neki višini, ki je bila zna-
čilna za tedanji čas, njegov prevladujoči
slovesniški okus ter za splošno kulturno
usmerjenost. Predvsem je kajpak služila
domači književnosti, pri čemer je kdaj pa
kdaj nekoliko zrahlaala oklep, ki ga kaže
nje ime: tako je malo pred svetovno voj-
no posvečala zadostno pozornost slovenski
literaturi (omeniti je zaslužno sodelovanje
dr. Ilišića), izdala pa je med drugim za
tedanje čase izvrstno in še vedno zanimivo
Antologijo novejših srbske lirike v redak-
ciji Bogdana Popovića. V novejšem času se
zopet tesno omejuje na hrvaško literarno
področje. Na njem ne predstavlja samo ča-
stiljivih tradicij, marveč je tudi eden naj-
elitnejših založnikov sodobne literature.
Njene redne in izredne publikacije kažejo
težnjo po kulturni reprezentanci, dasi niso
vedno enako srečno izbrane. Minus se po
navadi pojavlja tedaj, kadar pri izbiri do-

maših avtorjev odločuje neki ozir, ki nima
nič skupnega z literarno kvaliteto. Tako
ekskluzivnost morda služi zastareli ple-
menski čistosti, ne služi pa kulturni selek-
ciji.

Letošnje knjige so v vsakem pogledu re-
prezentativne. Posebno pozornost utegne
vzbuditi tudi pri nas spis Ljube Babića
»Umetnost kot Hrvata v 19. stoletju«. Od-
lični slikar, ki je obenem tudi priznan ese-
jist, je v tej krasno ilustrirani knjigi ob-
delal najvažnejše in najplodovitejše epohe
likovno-umetniškega razvoja na Hrva-
škem od začetka prejšnjega stoletja do na-
ših dni. Po uvodu, ki obravnava na krat-
ko značaj in pomen likovne umetnosti ter
reliefno ostro označuje linija splošnega
kulturnega, socialnega in političnega raz-
voja, ki tvori pomembno ozadje vsakega umet-
nostnega ustvarjanja v času in okolju, pre-
haja pisec na zgleden, vendar pa pregleden
in zanimiv oris ljudske umetnosti. Likovno
umetniški razvoj na Hrvaškem je pisec
razdelil v štiri razdobja in mu torej posve-
ča štiri obsežna poglavja.

V prvem poglavju obravnava dobo od
1800—1880. V to, kulturno dokaj sterilno
dobo se v glavnem podaljšuje premoč baro-
ka, vendar je tudi arhitektura precej ša-
blonska in nezanimiva, o kakšnem kipar-

Človek bi podivjal,

kadar sliši škripanje vrat, ki niso nama-
zana. No, Vaš KASELJ škriplje ravno-
tako neprijetno.

Jejte **Bronhi** bonbone

pa ne boste kašljali!
Kaselj manjši ali večji

Bronhi uspešno prepreči!

IZDELEK »UNION«, ZAGREB

previdnostjo in natančnostjo, se je bolj in
bolj ugotavljalo, da manjkajo dokazi za
sokrivdo osumljenec. Bilo je zatore pri-
čakovati, da bo preiskava proti vsem trem
ustavljena. To se je danes zgodilo.

Formalna sodna preiskava v tej krimi-
nalni zadevi je bila uvedena z rešitvijo
preiskovalnega sodnika z dne 17. avgusta;
tega dne je bil odrejen tudi pravi preisko-
valni zapor vseh trih aretirancev. Ker
je bila vsa trojica osumljena zločinstva
usmrtnitve po § 167 k. z., je bil preiskoval-
ni zapor obtožben.

Namen preiskave je, sodno tako razbi-
striti osnove suma, navedene zoper izvest-
no osebo, in stanje stvari, da se da na
osnove tega odločiti, ali naj se kazensko
postopanje zoper to osebo ustavi ali pa
naj se postavi ta oseba pod obtožbo.

V našem primeru se je torej po končani
preiskavi odločil državni tožilec, da ni
osnove za nadaljnji pregon obdolžencev.
Na podlagi te tožilčeve izjave je izdal da-
nes preiskovalni sodnik g. Golouh Ciril re-
šitev, s katero se ustavlja preiskava in so
bili vsi trije obdolženci takoj ob 16. izpu-
šćeni iz preiskovalnega zapore ljubljanske
jetnišnice.

TRADE MARK
GILLETTE
MADE IN ENGLAND
BRIT. RD. NO. 750681

**Zahtevajte
Modre Gillette**

ENGLISH PATENTED IN AMERICA ADAPTED TO SHAVE IN NO. 1 TYPE

Ne kupičite gotovine doma!

Preteklo soboto je poročalo »Jutro« o
vlomu na Bledu, kjer je vlomilec odnesel
neki gospe iz omare 5000 Din, k sreči pa ni
našel še skritih 25.000 Din. Potem je bilo
čitali v »Slov. Narod« in »Jutro«, da je
neznan vlomilec odnesel tovarniški delavci
v Sp. Duplicah pri Kranju 8000 Din, ki jih
je imela shranjene pod železnim loncem v
kuhinji. Več aličnih primerov se je pripe-
tilo med letom po deželi, tako da so utrpeli
neznanji skrivalci domačih zakladov občutno
izgube. Ta dva najnovejša primera pa jasno
dokazujejo, kakošno neumestno nezaupanje
vlada med narodom do denarnih zavodov.
Rajši kopičijo svoje prihranke doma, kjer
jih izpostavljajo nevarnosti, da zgorijo, da
jih odnesejo vlomilci, jih pogledajo mihi itd.,
namesto da bi jih vložili obrestonosno v
varne hranilnice na nov račun.

Po novi odredbi morajo denarni zavodi na
vložnikovo zahtevo takoj izplačati vloge, ki
so bile vložene na nov račun. O teh vlogah
se vodijo posebni žurnali in se izdajajo po-
sebe vložne knjižice. Ako bi bili omenjeni
zneski naloženi, bi tatovi odnesli le knjižice,
na katere ne bi mogli dvigniti ničesar, zlasti
ako zavaruje vlagatelj knjižico z geslom.

Skupni znesek takih skritih prihrankov
po deželi predstavlja brez dvoma ogromen
kapital. Težki milijoni so odtegnjeni pro-
metu, kar le še povečava krizo in povzroča
pomanjkanja gotovine in tlačni cene kmetij-
skih pridelkov. Denarni zavodi so morali
ukiniti dovoljevanje raznih posejil zlasti za
zidanje novih hiš, katerih se je poprej za-
dalo vsako leto lepo število ravno s pomočjo
denarnih zavodov. Pri vsaki novi stavbi do-
bi zaslužek 24 panog obrtnikov od navadne-
ga kopača do kvalificiranega delavca in
stavbenika. Jasno je, koliko brezposelnosti
bi dobilo delo, ako bi prenehala ta škodljiva
kriza, importirana iz inozemstva, ki tlačni
narod že tri leta, kot mora.

Torej, imetniki prihrankov, vseh s denar-
jem in vložite ga v varne hranilnice! S
tem koristite sebi, ker boste dobili obresti
in pomagale uničiti krizo.

stvu ni mogoče niti govoriti, slikarstvo je
provincionalno zaostalo, diletantsko, ali pa je
delo tujih potujočih umetnikov. »To stihlo
podaljšanje 18. stoletja vse do tridesetih let
novega stoletja pomeni hkrati zaostalost in
zamuda; zakrivila ga je reakcija: vojne
splošno obubožanje, dunajski kongres, sve-
ta alijansa...« Drugo dobo (1830—1860)
pisec takole označuje: »Dobrovoljna kulturna
receptacija i prvi pokušaji kulturne re-
sorpcije.« V arhitekturi tega razdobja je
največje ime B. Felbinger, med slikarji se
omenjata Slovenec Mihael Stroj in Slovak
Ivan Zosche, izmed domačin pa je najzna-
čilnejši Vjekoslav Karas, ki mu Babić po-
sveta več toplih strani, saj je usoda tega
umetnika značilna za njegovo dobo in za
blatno panonsko provinco, kakor bi dejal
Krljež. — Tretja doba obsega zopet tride-
set let (1860—1890). Tudi zdaj ima likov-
no umetniški razvoj isto značilnost, četudi
nekoliko hitrejši tempo. Babić karakterizira
to dobo: »Nastavak iste kulturne recep-
cije i sve jači pokušaji resorpcije.« V tem
razdobju, ko se že uveljavlja Strössmayer-
jeva mecenatska roka in ko prodirajo tudi
v politiko, v literaturo in sploh v vse javno
življenje nove ideje in smeri, dominirajo
imena Waldinger, Quiquerez (po rodu iz
Slov. Bistrice), Iso Kršnjavi, Nikola Mašić,
kipar Rendić. Četrta doba obsega leto 1890
do 1914. Ta doba je tako raznolika, da za
njo ni našel Babić nikake formule. Razvoj je
že precej dohitel Evropo. Struje se ma-
njavajo hitreje nego prej, posamezne stva-
riteljske osebnosti so izrazitejše, njih dela

Anny Ondra
kot

VESELA NASLEDNICA

Sodelujejo:
MATHIAS WIEMANN, PETER VOSS in MAX GULSTORFF

Danes
premiera

vesele komedije
polne smeha in
zabave

ELITNI KINO
MATICA

Predstave ob 4.
7.15 in 9.15 zvečer

Domače vesti

• Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju v Ljubljani je prejel te dni prvi znatni denarni dar v znesku 50.000 Din, ki jih je očetu naklonila »Zorka« tvojica kemičnih izdelkov v Subotici. Plemeniti in rodoljubno darilo naj bi našlo še kaj več posnemovalcev, zlasti v industrijskih krogih naše banovine.

• Ekskurzija jugoslovenskih študentov v Berlinu. V Berlinu je prislo 20 jugoslovenskih študentov tehnike iz Prage. Študenti bodo obiskali vsa središča nemške veleindustrije. V Berlinu bodo ostali štiri dni in si bodo ogledali vse velike tovarne. Ekskurzija, ki jo vodi tehnik Milenko Krstić iz Sarajeva, je bila sprejeta od našega poslanika.

OGLEJTE SI
lepo in veliko izbiro daril v
PARFUMERIJI »VENUS«
nasproti glavne pošte. 274

• Akcija za ustanovitev ženske policije v Zagrebu. Društvo za individualno vzgojo, odnosno socialni odsek tega društva je imel te dni v Zagrebu svoj občni zbor, na katerem je bil stavljen tudi predlog, naj se ustanovi v Zagrebu posebna ženska policija po vzoru nekaterih velikih mest. Tej ženski policiji naj bi bila poverjena skrb za revne otroke, ki se klatijo po ulicah in za dekleta, ki jih tolikokrat izrabljajo razni brezvestneži. Ustanovljen je bil pripravni odbor, ki mu predseduje sooproga mestnega župana ga. Erberjeva. Ta odbor bo sestavil načrte za delovanje materinske in mladinske zaštite ter za uvedbo ženske policije, ki bo v pomoč državnim organom.

URAN KREMA

Vse naprave lepo in mlado. — Izgledi bravro koto. Odrasli lišaji. Priporočila se smejajo, moški pred in po britju in za negovanje otrok. — Mala škala stane 5 Din, velika pa 12 Din. 10801

• Starši! Kupujte svojim otrokom knjige, ki so do sedaj izšle v zbirki »Klasična dela«, ki jih potrebujejo pri branju v šoli. V zalogi so knjige: 1. Perrault: »Contes de Fees« francoske pravljice, po kateri se poučuje francosčina tudi po radiu in stane 6.50 Din (v knjigarnah 8 Din), 2. Senoza: »Karačil s pjesnikova groba«, stane 7.50 Din (10 Din) in drama O. Ludwiga: »Der Erbforster«, ki stane 10 Din (14 Din). Dobe se pri založnici, Zvezd družtev »Sola in doma« v Ljubljani, Kongresni trg 7-1 v Slovenski Matici.

• Ciril Metodova družba poziva svoje podružnice, da odpošljejo svoje prispevke za tekoče leto po položnicah vodstvenim blagajni.

ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR

1935 Din 27-

• Društvo bančnih zavodov objavlja: V ponedeljek, dne 24. t. m. bančni zavodi v dravski banovini ne bodo poslovali.

• 11. številka »Zivalec« je izšla in ima bogato vsebino. Kokoši nam bodo nesele pozimi več jajc, ako jim bomo umetno podaljšali dan. Kako bomo to storili, nam pove »Zivalec«. Kaj naj upošteva perutninar pri odbiru stajke, nam jasno tolmači inž. Wenko od banske uprave. Celjsko perutninarstvo razstavo opisuje J. Gosak. O domačih kuncih-kožuharjih piše A. Kregar. O reji golobov pa M. Pečovnik. V tej številki je tudi članek: O negi brejih koz.

ESENCE

za likerje in rum 40 vrst ter čisti 96% alkohol po najnižjih cenah! Navodila na razpolago 10909

DROGERIJA I. KANC

Nebotičnik, LJUBLJANA

Vsak izmed rejcev malih živali pride na svoj račun. Zato naj bi ne bilo reja, ki bi ne bil član društva »Zivalca«, ki ima svoje poslovne prostore na Novem trgu št. 5. Za božič in novo leto priskrbi društvo tolste kopune po nizki ceni.

• Osuševanje Vrgorskega polja. V Dalmaciji je mnogo ravnin, ki so večji del leta pod vodo. Od njih ni nobene ali pa le malo koristi, poleg tega pa so take močvirne ravnine tudi gnezda nevarne malarije. Polagoma odpravljajo taka močvirja in sedaj so na vrsti obsežna dela za osuševanje Vrgorskega polja. Od Vrgorskega jezera bodo napravili tunel za odvajanje vode. Za začetek tega važnega dela je ministrstvo za poljedelstvo banski upravi v Splitu že nakazalo 300.000 Din. Odvodni tunel bo zvezal Vrgorsko jezero z Bačinskim jezerom, ki ima že svojo zvezo z morjem. Tunel bo dolg dobra 2 km. Izvedba vsega projekta bo stala okrog 5 milijonov Din, z osušenjem Vrgorskega polja pa bodo pridobili okrog 3100 ha rodovitne zemlje. Ker so ti kraji zavarovani pred vetrovi, bodo pridobile zemljišča primerna vsaki kulturi.

• Povodnji zaenkrat odvrnjeni. Na Barju so se vode vrnile v struge potokov in v Ljubljano. Ceste so povsod proste za promet. Šolski pouk na barjanski šoli je sedaj reden, ko je bil zaradi povodnji nekaj dni oviran, ker mnogi otroci niso mogli priti v šolo. Ljubljanka počasi pada. Padla je danes za 10 do 15 cm, kakor kaže vodomer na Prulah. Sava drugače v Posavju naglo pada. Litjsko poročilo, ki ga je prejel danes hidrotehnični odsek, navaja, da je bilo stanje Save pri Litiji davi ob 8. uri še 1.98 nad normalo. Krka in Sava pri Brežicah prav tako naglo padata. Množine vode se vale proti Zagrebu. Nevarnost povodnji je minila.

• Strašna nesreča v brodiški tovarni vagonov. V torek zjutraj se je v Slavonkem Brodu v tovarni vagonov, ki je last delniške družbe, pripetila huda nesreča, pri kateri je izgubil življenje zidar Mate Sigmund, ki je bil doma iz Like in star 32 let. Hudo ranjena pa sta dva njegova tovariša. Vsi trije so delali v električni centrali in ko so montirali neke stroje, se je podrl oder, na katerem je stal Mate. Nesrečni zidar je padel iz višine 6 m na beton in si razbil glavo, deske porušene odra pa so poškodovale njegova tovariša. Smrtna žrtev te nesreče je zapustila ženo in troje malih otrok.

• Se en v lom v trgovino. V št. Vidu pri Stični so neki ljudje pomoč vstili v trgovini Rudolfa Kraševca in odnesli med drugim štiri pare čevljev, cel kup naramnic, 90 vreten sukance in v marmor vdelano uro budilko. Za vlomilci zaenkrat ni sledu.

• Nevarne sleparje, ki se izdajajo za novinarje, preganja v zadnjem času z vso vno zagrebška policija, ki je, kakor znano, te dni razglašala redakcijo revolverskega lista »Naša senzacija«. V Zagrebu so se v zadnjih letih kar udomačili nevarni sleparji, ki so se najraje izdajali za novinarje. Takim sleparjem, ki jim pravijo »tulumušci«, so nasledili mnogi trgovci in obrtniki, ki so jih sleparji obiskovali pod krinko zastopnikov raznih listov ter sprejemali od njih plačila za oglase in razne objave, ki seveda niso nikdar izšle. Listi so nešteto krat opozarjali javnost, naj zahteva od vsakega, ki se izdaja za novinarja, tudi osebno novinarsko legitimacijo. Tako svarila niso imela pravega uspeha, sleparji pa so se skušali zavarovati na ta način, da so uredili pravo delavnico za ponarejanje novinarskih legitimacij. Več takih falzifikatov so policijski organi našli v redakciji »Senzacije«.

• Ubijalec vojvode Lune-Jovanovića obtožen zaradi novega atentatskega poskusa. V Peči so zaprli bivšega policijskega organa Stevana Protića, ki je nekdanji naški železniški postaji v prepriu ustrelil četniškega vojvodo Luno-Jovanovića, bivšega narodnega poslanca. Protić je sedaj obdolžen, da je pripravil atentat na sreskega načelnika Ivančevića. Protić je doma iz

mermannova spis »Temelji filozofije«. Svoje dni je M. H. izdal obsežno delo prof. Bazale »Povjest filozofije«. S Zimermanovim spisom je poslala v svet novo filozofsko delo, ki je zlasti zanimivo zaradi tega, ker nekaj uvid v filozofijo združuje z njo zgodovino in tako nadomešča izobraženemu čitatelju dve filozofski knjigi. Kajpak, Zimmermann je nekako prištel tiste filozofske smeri, kakor pri nas Aleš Ušeničnik in je umljivo, da je s svojo knjigo na kazal tudi čitatelju pot, ki jo sam hodi. To pa ne zmanjšuje vrednosti tega spisa, ki zopet obogacuje dokaj nerazvito jugoslov. filozofsko literaturo. Knjiga je razdeljena v tri dele. Prvi prikazuje naše zavestno življenje in naše znanje o vnanjem svetu, drugi razpravlja o istinitosti, dokazuje in utemeljuje objektivnost ter brani realizem proti idealizmu, obenem pa zagovarja metafizični realizem proti pozitivizmu. V tretjem delu so poglavja: Filozofija kot znanost. — Filozofija in verstvo. — Na poten sodobnega filozofiranja.

Pesniška zbirka Nikole Sopa »Isus i moja sjenac« je drobna a prikupna knjiga lirike. Nikola Sop je pesnik, ki je premagal v sebi razne antagonizme poveljnega pesniškega strujanja, vendar pa ni izšel iz njih brez očitnih koristi, ni se vrnil k starim pesniškim stilom. Njegov izraz je moderen, kaže pa izrazilo nobeno noto, kar priča, da Sop ne ubira svojih notranjih melodij samo po ritmu svojega časa, marveč tudi in predvsem po svojem notranjem zvenenju, kakor so delali vsi resnični liriki vseh ča-

Adria

prašek je boljši

KUPUJ DOMAČE BLAGO!

Peči in tam je živel, odkar je bil izpuščen iz zapora.

• Priporočamo razpečevanje božičnih in novoletnih razglednic, katere je založila Ciril Metodova družba. Razglednice so krasne, izdelane po slikah naših domačih umetnikov.

• Pometamo! Vse blago lanskega leta in kar ni več moderno, hočem prodati za božičnico, in sicer za vsako ceno, samo da pride iz trgovine. Stermečki, Celje.

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

DANES
GRETA GARBO

Kraljica Kristina

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer
Vstopnina Din 4.50 in 6.50

Iz Ljubljane

u— Ljudska univerza. Danes predava v socialno-gospodarskem tečaju g. Trček Fr. ravnatelj Zveze slovenskih zadrug o osnovah zadrugništva.

u— Božičnica mestnih otrok. Dne 23. t. m. ob 3. popoldne se bo vršila v veliki dvorani hotela Uniona vsakoletna božična mestna občina. Ob tej priliki bo obdarovano 480 socialno najšibkejših otrok. V lepi razsvetljeni uniojski dvorani se bo zbral dec a iz mesta in periferije v pričakovanju na prihod Jezusčka, ki naj jih obdari in razveseli vsaj en dan v letu, ko je njihovo življenje vse leto tako prazno in brez toplote. Na odru bo v tisočih lučkah žarelo božično drevo in radio orkester bo igral božične pesmi. Pred razdelitvijo daril bo tudi ljubka otroška igrlica.

katero naštnidra s otroci vsako leto njihova najboljša prijateljica učiteljica gospodinja Vencajzova. Vselej in tople praznike bo voščil kakor vsako leto mestni župan, želeč mladim lepo in srečno bodočnost v korist naroda in države. Vso prireditve, ki so trajale dve uri, bo oddajala radio postaja Ljubljana in gotovo bo veliko družin v mestu in na deželi, ki bodo prisostvovali v duhu tej lepi božični prireditvi mesta Ljubljane. Na to prireditve opozarjamo vse imetelje radija, kakor tudi druge, ker bo po svojem načinu svojevrstna in lepa.

u— V št. Vid nad Ljubljano so knjige Vodnikov družbe tudi že došle in jih dobijo člani pri poverjeniku. Vsak član naj ob prejemu knjig tudi takoj plača članarino.

Danes vefilim mladine

Revucija mladih

Vstaja ameriških dijakov zoper gangsterje

Kot dopolnilo programa

Pogrebne svečanosti

blagopokojnega Viteškega kralja

Aleksandra I. Ureditelja

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri

Vstopnina Din 4.50 in 6.50

Ni potrebno, da Vam nikotin škoduje, toda ko opazite samo najmanjšo posledico nikotina morate piti

Radensko!

Nikotin krči krvne žile, poveča tlak krvi, moti srce, pospešuje sklerozo in draži živce. Radenska širi krvne žile, manjša tlak krvi, krepi srce, preprečuje razvoj skleroze in miri živce.

Ako ste nagnjeni k sklerozii (50 letniki!) in pušite, je za Vas nikotin škodljiv in morate brezpogojno piti Radensko!

no za prihodnje leto, da olajša delo poverjeniku in družbi.

u— Dan obrtne mladine dne 8. decembra v Ljubljani je uspel kar najlepše. V Vajeniškem domu se je dan poslavil z raznim prireditvami, vajenci sami pa so se oddelili svojim siromašnim tovarišem z nabiralo akcijo, ki je zelo dobro uspela. Vsem darovalcem najlepša hvala!

u— Kleopatra, kraljica Nila. Ali ni bila to ona bajna žena, ki je gospodovala nad Egiptom? Ali ni to ona, o kateri razkošju se danes govori ves svet? Njeno razkošje in njena lepota eta presejala vse lepote in razkošja tedanje in sedanje dobe. Pred njo je padel Cezar na kolena, zaradi nje se je ubil Antonij, slavni vodja rimskih legij. Kdo je bila in kako je živela, nam pokaže za praznike film »Kleopatra«.

u— ZKD film za praznike. Za božične praznike bo ZKD predvajala za naše malčke pravljico »Janko in Metka«. Ta film je nekaj izrednega za naše malčke. Na platnu bodo gledali čarobno zgodbo o dobri Metki in Janku. Kot dodatek bo še par črtanih šal in še nekaj. Malčki bodo gotovo zadovoljni in mamice in ateki jim bodo privoščili malo veselja. Prva predstava bo v nedeljo ob 11. popoldne.

u— Brez dvoma vas bo zanimalo, kakšen bo repertoar ljubljanske drame med božičnimi prazniki. Ali že veste, da se ponovita od mladinskih iger Goliev pravljici: »Jurček« in »Petrčekove poslednje sanje« v novi zasedbi glavnih vlog? Jurčka igra ga. Vida Juvanova, Petrčka pa Tietni Gusteljek, ki obeta biti prav korajžen Petrček. Obe pravljici sta na novo opremljeni z baletom in bosta nova privlačnost za mladino. Poleg navedenih iger se ponovi Dickensova božična igra: »Čvrček za pečjo«.

u— Hčeri njene ekselence« je izvrstna veseloigrca, zelo zabavna in je dosegla pri vseh dosedanjih uprizoritvah lep uspeh. Sodeluje ves ansambel. Režijo obeh igr vodi ga. Metka Butarjeva. Opozarjamo starše na uprizoritve obeh mladinskih igr. — Vstopnice za vse predstave se dobe od sobote dalje.

u— Društvo »Soča« bo priredilo v nedeljo 23. t. m. v salonu »Pri levu« ob 4. popoldne svojo običajno božičnico, pri kateri bodo obdarovani največješji in najbednejši otroci in odrasli z obliko, perilom in živcem. Program bo lep, saj nastopijo po otvorenem pozdravnem govoru naši ljubki malčki: Jezusček z angelčki in drugi mali z deklaracijami, petjem in plesom. Potem bo razdelitev daril že določene revnim družinam z otroci. Odborniki in vse drugo članstvo in prijatelje »Soče« vabimo, da razveselijo ta dan naše malčke s svojo navzočnostjo. Torej vse in pravočasno vabi odbor »Soče«.

u— Namesto venca za blagopokojnim Ivanom Krivicem st. je daroval predsednik Zbornice TOJ ga. Ivan Jelačin 200 Din za brezposelne trgovske sotrduknike, upravi združenja trgovcev.

u— Dar revežem. Za svojo 50 letnico je podaril ga. Sunara Ivo, trgovec in gostilničar, za mestne uboge 500 Din. Najsrečnejša liva.

u— Trgovine v nedeljo 23. t. m. bodo v Ljubljani ves dan odprte in se o tem obvešča cenjeno občinstvo Ljubljane in okolice. — Uprava Združenja trgovcev.

u— Ljubezna tiralica. Kadar nemške trdke pošiljajo po svetu steklene izdelke, opremljajo zaboje z važnimi opozorili: »Achtung! Nicht stürzen!« Te besede veljajo železniškim uslužbencom in vsem ljudem, ki bodo poslovno jemali zaboj v roke, da se bodo vedeli skrbno ravnati in se blago ne razbije. A kadar policijska oblast obvešča orožniške postaje o kakšnem zločinu ali beguncu, ki je na poti, so v teh svojih okrožnicah po navadi kratkih, skopih besedi, kakršni so pač vsi uradni akti: ime, personalije, zločin, paragraf, aretirati, priversti — nič kakšnih navodil o tem, kako je treba gledati, da se delinkvent pri transportu ne poškoduje. Te dni pa so naše orožniške postaje prejele na pobudo avstrijskega konzulata v Ljubljani tiralico, ki je bela vrana med

djenju, dr. Josip Torbarin pa se bavi z najnovejšo fazo Bernarda Shawa. O dramatik Josipa Kozarca piše dr. J. Bogner. Liriko so prispevali Tin Ujevič, Novak Simić, Antun Bonifatič, J. Korner, Nikola Sop, Božo Lovrič, Frano Alfirevič, Vlado Vlašajević, Viktor Vido, Vjekoslav Majer, Olinko Derok, Ante Dean, Jakša Kušan, Vladimir Jurčić, Zelimir Grunhalter in Radovan Zilič, prozo Milan Begović, Slavko Kolar, B. Lovrič, A. Bonifatič, Vj. Majer. Lepo ilustrirani zbornik sta uredila B. Livadič in M. Gavazzi.

Peta knjiga je prevod: W. St. Reymonta roman »Seljak«, ki ga za M. H. prevaja Julije Benešić. S sedanjim knjigo je prevod dospel do četrtega dela, tako da bo s prihodnjim zvezkom zaključen. O tem močnem epu, ki ga je nam podarila Slovenska Matica v Glinarjevem prevodu, ni treba posebej govoriti: čudimo se le, da prihaja tako pozno v srbskohrvatsko literaturo in še zdaj nenavadno počasi.

Dr. Antona Slodnjaka »Pregled slovenskega slovstva« izšel. Akademski založba je pravkar izdala 544 strani obsegajoči spis dr. Antona Slodnjaka »Pregled slovenskega slovstva« Pisec obravnava razvoj našega slovstva od prvih začetkov do najnovejših pojavov v dolgi vrsti poglavij, ki so posvečena bodisi posameznim razdobjem, bodisi markantnim osebnostim. Vse pojave motri dr. Slodnjak s svojega kritičnega vidika in podaja cele sintetične študije na

AKO STALNO NOŠITE

SETA

VLOŽKE

dopisi te vrste. Ernst Gensbauer, 16 leten sin upokojenega polkovnika iz Moosbierbauma v Avstriji je pred dobrima dvema mesecema izginil od doma. Po vsej priliki jo je mahnil v Jugoslavijo. Kakor je fant še mlad in malo vsakdanjih nagnjenj, je vendar zadosti podjeten in skrben: vzel je lepo vse dokumente s seboj in okrog 400 šilingov gotovine (v naši valuti nekaj manj kakor 4000 Din), kar priča da mu najbrž ni bilo sile doma. Imenovanje, tako piše uradna »tiralica«, »ima bolesten nagon za potovanje in hoče vključiti svojo mladost postati samostojen. Morda si je z denarjem kupil kolo in se zdaj vozil z njim po svetu okrog. Njegova želja je bila vedno, da postane natak. Ni izključeno, da je kje v Jugoslaviji dobil natakarsko službo. V primeru, da ga oblastva izsleda, naj se mu sporoči, da so mu starši vse odpustili in naj se vrne domov. Vendar pa mu je treba javiti to kolikor mogoče obzirno, ker se starši boje, da ne bi neposredno storili samomora. Če ga izsleda, naj se po možnosti to takoj brzojavno sporoči konzulatu v Ljubljano.

VOSEK

za čiščenje parketov najboljša kvalitete nudil
DROGERIJA I. KANC
Nebotičnik, LJUBLJANA

u— Denar v povrniku. Do nedavna so se v Ljubljani pogostoma vršile tatvine zimskih sukenj, ki jih obsejajo gostje po lokalih na kljukah. Še bolj neprevidno kakor pozabiti na suknjo na obešalniku pa je puščati v obešenih plaščih denar. V nek. gostilni v Hrenovji ulici je pred dnevi ledo na tihem izmaknil iz obešenega povrnika deset stotakov.

u— Za zlmo se mora človek preskrbeti z odejami. Med drugimi sezonskimi tatvinami je zadnji čas prešla policijska uprava več prijav o kraji odelj, ki jih ljudje jemljejo z voz na cesti ali pa če je sli, tudi v omijoj ponje. Tako je bila pred dnevi ukradena Francu Velepču z ročnega vozička zelena odeja. Pred časom pa je nekdo vlomil v skladišče trdke Dolenc & Tönnies na Tyršev c. in ukradel sivo odejo za avtomobil. Ljudje jemljejo s seboj seveda tudi drugi predmete, kadar nase ugodna prilika. Iz neke sobe v Narebajni zadrugi na Masarykovi cesti je nekdo sunil uro budilko, dežni plašč in dežnik, vse skupaj vredno okrog 600 Din.

KODAK FOTOPAPIR
KODAK FOTOPAPIR
JUGOAGENCIJA ZAGREB, Draškovičeva 34

u— Kolesa še niso prišla iz mode. Izpred gostilne »Zvezde« na Celovski cesti v Šiški je nekdo odpejal Rudolfa Beletu črno plekano kolo znamke »Blanchi«, vredno okrog 500 Din in opremljeno s tovarniško številko 10.028.

u— Pozor pred sleparji. Policijska uprava opozarja, da so se pojavili v mestu razni sleparji, ki obiskujejo trgovce, razne ustanove in tudi privatnike z izgovorom, da nabirajo božične darove za razne dobrodelne organizacije. Med njimi so tudi prevecni sleparji, ki bodo gotovo našli precej žrtev, če jih javnost sama ne pomaga razkrinkati. Vsakega takega obiskovalca je treba legitimirati in zahtevati od njega vsa pooblastila. V vsakem primeru sleparje naj prizadeti takoj opozorijo na sleparje policijske stražnice.

u— Maševanje z nožem. Včeraj so prijeli v bolnišnico hudo poškodovanega 41letnega višjega poštnega kontrolorja J. J. iz Most, ki so ga ponoči napadli neznan ljudje in ga z nožem grdo zdelali po vsem životu. Višji kontrolor je dobil več urezov tudi po glavi, neznanec pa so mu pri tem neujanevno srečanju nabrži zlomili še nogo. Poškodovanec je izrazil policijski sum, da so bili napadalci neki bivši njegovi sostarovalci, ki so se morali zavoljo njega izseliti iz hiše. — Iz škoelice pa so prijeli v bolnišnico nevarno ranjenega hlapca Antona Grabnarja, ki ga je pri pokladanju krme ugriznil konj v spodnjo ustnico in brado.

u— Sodna preiskava o razbojnistvu v Soteski. Policija je zaključila preiskavo o roparskem napadu na 56letno Josipino Kalanovo v Soteski in je vse tri osumljence, ki jih je aretirala takoj prve dni po umoru, Vinka O., Rudolfa J. in starejšega mladoletnika V., izročila sodišču. Prvi, ki je kot glavni osumljenec dejanja, je skušal izpovedati valiti vso krivdo na nekega izmišljenega »Francejina«. S precejšnjim trudom je policija našla tega Francejina v 34letnem Rudolfu J., ki je iz Loškega potoka doma in je bil že večkrat kazno-

pr. O Prešernu, o Levstiku, o Iv. Cankarju, O Otonu Zupanciču in drugih. Slodnjakovi knjigi daje poleg novega zanimivega vrednotenja posameznih struj in pisateljev še posebno vrednost obsežni »Letopis slovenskega slovstva«, ki je že sam po sebi pripomoček, kakor smo ga že zdavnaj poglašali. Spis dr. A. Slodnjaka je tako pomembna novost na našem knjižnem trgu, da mu v kratkem posvetimo daljše poročilo.

Slavka Osterca »Sonata za violino« je izvajal minule dni na koncertu komorne glasbe društva »Pritomnost« v Pragi Sukov južnoslovenski kvartet. Kritiki »Lid. Novine« je v koncertnem poročilu napisal o Osterčevi skladbi: »Sonata za violino Slavka Osterca je koncipirana z docela drugačnega stališča. To kontrapunktsko delo, ki je zgoščeno na tri realne glasove, daje vtis proste, neobtežene glasbe, malce suhe v izrazu, vendar pa z vseh strani zanimive. Je dokaz novega stadija tega skladatelja, ki ga že poznamo iz drugih, stilo drugačnih skladb«.

O Ksaveru Mešku je probil Srpski književni glasnik z dne 16. decembra informativni članek T. Potokarja.

Novi prevodi v slovensščino. Pravkar so izšli trije novi, literarno pomembni prevodi: Tiekovna zadruga je izdala Andra Gi-dea roman »Vatikanske ječee« pri »Modri ptice« je izšel D. H. Lawrencea roman »Sini novi in ljubimi«. Jugoslovenska knjigarnarja je objavila kompletan prevod Axela Munthea knjige »Mont San Michele«.

Božična številka „Jutra“

bo izšla v ponedeljek zjutraj. Za to številko sprejema oglasni oddelek oglaš SAMO DO SOBOTO ZVEČER ter opozarja inšerente in naročnike malih oglasov, da ne bi zamudili tega roka. Božična številka bo kakor vsako leto nudila naročnikom in čitateljem širom domovine v treh prazničnih dnevih obilo zanimivosti in je zaradi tega tudi dano najboljše jamstvo, da bodo vse v tej številki priobčene objave, veliki in mali oglaš dosegli najboljše uspehe.

Oglasni oddelek „Jutra“.

van zaradi tatvine, enkrat pa tudi že zaradi roparskega napada. Pred leti je na podoben način kakor v Soteski poizkusil oropati neko trafikantko v Trnovem, a je policija v zadnjem trenutku preprečila zločin. Prav tako je tudi njegov mlajši sodelavec Vinko, v katerem je Kalanova pri konfrontaciji prepoznala napadalca, že star znanec kriminalna in je komaj pred dobrim mesecem prišel iz ječe, kjer je predsedel 14 mesecev zaradi vloma v Kunčovo trgovino. Čeprav sta se Vinko in Rudolf skušala s vsemi zvijačami izvititi policiji, je preiskava vendarle zbrala nepopitne dokaze, da sta onadva izvršila napad. Zlasti obremenilno za obadva je izpovedal 20letni V., ki pravi, da sta ga postavila za stražo pred hišo.

Javna sodna dražba

se vrši dnevno od 9. do 12. in od 14. do 15. do 18. v trgovini „Jugospor“ preje A. Rasberger, Miklošičeva cesta 34. Gramofoni, plošče, radio-aparati, zvočniki, radio-potrebščine, veliki gramofoni za kavarnne, koncertne dvorane itd. 11442

Iz Celja

Božično darilo mestnim revežem. Mestni ubožni svet je sklenil 14. t. m., da bo naklonil vsem mestnim revežem za božič po 100 Din. Onim, ki ne stanujejo v mestni ubožnici, pa poleg tega še po 100 kg drv. Razen tega je prejel 101 revež za božično po 200 do 300 kg premoga. Ta premog (25.000 kg) je poklonila cinkarna, ki se ji mestna občina iskreno zahvaljuje za velikodušni dar.

Novi mestni proračun za l. 1935/36, o katerem bo razpravljali mestni svet jutri ob 18., izkazuje 6.052.540,62 Din izdatkov in 6.053.421,50 Din dohodkov, prebitek znaša torej 880,88 Din. (V letošnjem proračunu je bilo predvidenih 6.636.588 Din dohodkov in 6.637.558 Din izdatkov). Novi proračun je znatno nižji od letošnjega. V proračunu so predvidene iste občinske doklade in trošarina kakor l. 1934.

Občni zbor Muzejskega društva v Celju se bo vršil drevi ob 20. v gostilniških prostorih Narodnega doma.

»Gugalnice«, veseloigra znane češke igralkice in pisateljice Olge Scheinpflugove, ki jo je uprizorila ljubljanska drama v torek zvečer v Mestnem gledališču, je teatrsko pisano delo z razgibanim dejanjem, dobrim humorjem, krepko risanimi tipi in rahlo satiro. Ta »deflacijska« veseloigra, ki se godi v času finančnih prevratov in v začetku velike gospodarske krize, nima umetnostnih ambicij, njen glavni namen je, da zabava, in to je pisateljici uspelo v precejšnji meri. Gostje so v dobri, učinkoviti režiji g. M. Skrbinske temeljito izžepali svoje vloge. Kuharico-miljonarko Mary je podala ga. P. Juvanovca v naravno komiko in močnim temperamentom. Zelo posrečena sta bila mlada Anamarija in Vena (gdc. M. Danilova in g. Jan), pa tudi ga. Medvedova (vdova Mary) in g. Lipah (notar) sta verno izoblikovala svoji vlogi. Malega trgovca in plahega ljubimca Vavla je namesto g. Zeleznička igral g. M. Skrbinec in ustvaril izredno uspel lik. Manjši vlogi sta povoljno rešili gdc. Gabrielčičeva in Tratinčeva. Gledališče je bilo zopet polno in občinstvo se je dobro zabavalo. — R. P.

Mestno parno in kadno kopališče bo zaradi božičnih praznikov v ponedeljek 24. t. m. ves dan odprto.

Umrli je v torek na Dobrovi 32 pri Celju 58 letni delavec Anton Turnšek.

Močan potresni sunek so čutili prebivalci Celja in celjske okolice večeraj okrog 7.15 zjutraj. Potres je trajal približno dve sekundi, a ni povzročil nobene škode.

Nepošten vajevec. Na podlagi tiralične mestne policije v Celju je bil v Ljubljani aretiran 16letni pekovski vajevec Stefan K., ker je letos v oktobru ukradel svoji delodajalci ge. Mariji Kohnetovi v Gaberju pri Celju kolo in ji ponesveril 850 dinarjev, ki jih je kasiral pri raznih straneh. Fant je kolo prodal v Mariboru in izkupiček pa tudi ves ponesverjeni denar za pravil. Prepeljali so ga v Celje in izročili okrožnemu sodišču.

Čigava so koleša? Pri predstojništvu mestne policije v Celju so shranjena še tri koleša, ki jih je bil lani in letos ukradel znani »kolesar« Martin Podgoršek v Celju. Lastniki naj se javijo pri policiji.

Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni film »Izgubljeni sin« in zvočni tednik.

Iz Maribora

Na novo šolsko podlago je postavljeno delovanje šole mariborske Glasbene Matice z ustanovo kuratorija, v katerem so zastopniki vseh činitelev, ki prispevajo k vzdrževanju šole. V kuratoriju bodo zastopniki države, banovine, občine ter staršev. S tem je ta važen glasbeni zavod postavljen na široko bazo institucij, ki jo upravljajo tisti činitelji, ki nudijo jamstvo, da bo šola na prvovrstni stopnji in da bo ustrezala značaju ter poslanstvu tako važne kulturne institucije.

Starševsko društvo JAD »Triglava« v Mariboru ima svoj izredni občni zbor 30. t. m. ob pol 10. v lovski sobi hotela »Orel« v Mariboru z naslednjim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika predloženega občnega zbora; 2. poročila funkcionarjev; 3. izpovedila društvenih pravil v šu. 35. glede društvenega sedeža; 4. volitve odbora, revizorjev in poverjenikov; 5. služajnosti. — Odbor.

JNS III. Mestna organizacija JNS za tretji okraj sklicuje za danes ob 20. odbovno sejo, ki bo v okviru najmanjšega v Cankarjevi 1. Zaradi bližajočega se občnega zbora naj pridejo vsi odborniki. Dobrodošli pa tudi člani in somišljeniki organizacije.

Za božič premiera. Znanilčkovit' šlager »Izgubljeni valček« uprizori mariborsko gledališče na prvi božični praznik Po načrtih inž. arh. B. Stupice so se iz-

gotovile nove dekoracije in obleke. Veebinsko je opereta razdeljena v osem slik. a— 60.000 dinarjev za Pomožno akcijo. Organizacija letošnje Pomožne akcije je v polnem teku. Prvi večji delež je doprinesla Hutterjeva tekstilna tvornica z nakazilom 60.000 Din. Posnemovalci na plan! a— Vzrok aktivnosti. Ob objavi bilance mestnih podjetij je bilo razvidno, da je med aktivnimi mestnimi podjetji tudi mestna pilnarna, ki je skozi dolgo vrsto let bila pasivna. Vzrok izboljšanja ni samo v stalno dvigajočem se konzumu plina, kar je prvenstvena zasluga vodje mestne pilnarne inž. Tomšiča, ki je umel v zadnjih letih z iniciativnim delom zbuditi v Mariboru smisel za prednost kuhinje s pilnom, ampak je v zvezi tudi z nakupom premoga. Dosele so vse mestne pilnarne v državi naročale premog na svojo roko, kar je premog umerno podraževalo. Sedaj pa se vrši nakup skupno in direktno iz prvih rok, mestna pilnarna pa si je na ta način prihranila letno okoli 150.000 Din.

Odpušči iz magistratne službe. Na večerajšnji seji disciplinskega odseka se je sklenilo, da se odpove služba trem uslužbenecem mestne občine mariborske, ki so bili zaposleni pri mestnem avtobusnem podjetju, in sicer ravnatelju Francu Nerliču, vratarju Jugu in slugi Bizjaku. Ravnateljstvo mestnih podjetij izda danes o tem uradni komunikacije.

Dolgovi manjši. V novem občinskem proračunu za 1935 vidimo sledeči pregled mestnih dolgov: Mestni hranilnici v Mariboru 3.005.952, občinski hranilnici na Vrhniki 450.500, Hranilnici dravske banovine v Mariboru 709.961, Hranilnici dravske banovine, podružnici v Celju 233.601, Hranilnici dravske banovine v Ljubljani 604.064, Mestni hranilnici v Kranju 1 milijon 297.500, Mestni hranilnici v Ljubljani 36.800, Posojilnici v Mariboru 217.564, Mestni hranilnici v Radovljici 238.444, Pokojninskemu zavodu v Ljubljani 704.689, Okrajni hranilnici v Slovenjgradcu 411.000, Prvi hrvaški štedilnici v Mariboru 50.000, Javni borzi dela v Ljubljani 122.000, Drž. hipotekarni banki, glavni filijali v Ljubljani 74.880, Ljubljanski kreditni banki podružnici mariborski 65.000, nova posojila 187.200, zamudne obresti 150.000 Din. Skupno znašajo torej 8.559.155, dočim so mestni dolgovi iz proračuna mestnega zaklada za 1934. znašali 8.853.460 Din. Mestni dolgovi so se torej zmanjšali za 294.305 dinarjev ter se bo to zmanjševanje v teku naslednjih proračunskih let nadaljevalo.

Kvaterni post... se je poznal na večerajšnji ribljem trgu. Precej domačih rib, je bilo, pa tudi povprašujočih mariborskih gospodinj. Krapi po 10 Din, ščuke pa po 14 Din za kg.

Brez kruha na cesti. Mariborska tovarna svile je odpovedala delo polovici delavstva. Ustavitev obrata pri Thomi do meseca januarja 1935 je bil prvi udarec za mariborsko tekstilno delavstvo. Sedaj je sledil drugi udarec. Oba tika pred prazniki.

Razprava po novem letu. Novi mestni proračun pride v razpravo pred mestni svet šele po novem letu, pač pa se bo finančni odbor sestel še v teku tega meseca, da natančno prouči in sklepa o osnutku novega proračuna.

Čisto navadni goljufi. Predstojništvo mestne policije opozarja v posebnem razglasu mariborsko javnost, da zbiražo v zadnjem času razne osebe pod pretežno nacionalne propagande prispevke za razne humane cilje. Po informacijah, ki jih ima v konkretnem primeru policija, gre za spretno organizirano akcijo goljufov. Vsak tak primer naj občinstvo javi policiji.

Trije pred senatom. Zanimivo zgodbo so večeraj obravnavali pred tukajšnjim malim senatom. Zadnjega julija t. i. sta šli s »trebuhom za kruhom« Marička in Tončka, doma iz Ljutomerja. Tončka je imela pri sebi tisočak in stotak, ki ju je Marička spretno izmaknila svoji tovarišici. Pri večerji je Tončka opazila, da sta ji izginila »jurček« in »metuljček« ter osumila Maričko, ki ji je pa zatrjevala, da ji ni vzela denarja in da je tisočak in stotak prav gotovo pozabila doma v Ljutomeru. Tončka je zamašila nazaj v Ljutomeru iskat denar. Ko se je vrnila v Ptuj, ji je Marička vse priznala, da ji je denar ukradla in ga skrila v neko škatlico pod zglavje pri Gajzerjevih, kjer sta prenočevali. Ko se je zbudila in segla z roko pod zglavje, ni bilo o škatlici ne duha ne sluha. Večraj so sedeli na zatočni klopi Marička Podbreznik ter Jakob in Marija Gaiser, ki sta dala prenočišče in ki sta bila osumljena, da sta škatlico z drzoceno vsebino vzela. Marija Gaiser ni prišla k razpravi, ker se nahaja v drugem stanju, ter se je izločila iz razsode. Njen mož pa je bil obsojen na tri mesece strogega zaporja in 100 Din globe, Marička Podbreznik pa na štiri mesece. Lenart kot predsednik, dr. Kotnik in Kolšek kot prisednik. Obtožbo je zastopal državni pravnik Hojnik, zagovornik dr. Berček.

Prodajalci »Jutra« se iščejo. Povprašati je v upravi lista, Gosposka 11.

Iz Kamnika

Odhod staroste br. Vedlina iz Kamnika. V torek je zapustil Kamnik davčni uradnik g. Stane Vedlin in odšel na novo službeno mesto za šefa davčne uprave v Konjicah. Z njegovim odhodom je nastala v kamniškem javnem življenju velika vrzel saj je bil g. Vedlin vsa leta po vojni eden izmed naših najagilnejših delavcev v vseh naprednih društvi. Posebno uspešno je bilo njegovo delo pri Sokolu, ki je na zadnjem občnem zboru na najvidnejši način izrazil priznanje njegovega požrtvovalnega delu s tem, da ga je izvolil za starosto kot naslednika prejeto umrlega dr. Riharda Karbe. Vsa leta je bil g. Stane Vedlin agilen član kamniškega salonskega orkestra in »Lir« že od mladih let na se je udejstvoval pri gledališkem odseku Narodne čitalnice. Njegov odhod vsi obžalujemo in mu želimo na novem službenem mestu mnogo srečel

Gospodarstvo

Gibanje zaposlenosti v Jugoslaviji

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je objavil podatke o stanju povprečnega števila zavarovanih delavcev in nameščenosti pri krajevnih organih v mesecu oktobru. V tem mesecu je bilo povprečno zavarovanih 565.461 delavcev in nameščenosti, to je za 16.000 več nego lani ob istem mesecu in za 19.156 več nego v oktobru 1932. Gibanje v zadnjih mesecih je bilo naslednje:

	Število članov	razlika nasproti istemu mesecu	1933	1932
junij	568.641	+ 31.446	+ 11.355	
julij	555.920	+ 34.743	+ 6.114	
avgust	558.984	+ 20.158	+ 1.615	
september	562.202	+ 20.128	+ 5.694	
oktober	565.461	+ 16.000	+ 19.156	

Gornje številke nam kažejo, da povečanje števila članov letos v oktobru ni bilo tako veliko, kakor lani, ker je razlika nasproti lanskemu oktobru padla od 20.000 na 16.000 (kar je pripisati vzemirjenosti, ki se je pokazala v tem mesecu tudi v gospodarstvu). Razlika članstva v primeri z istim mesecem leta 1932 pa se je dvignila na preko 19.000, in sicer zaradi tega, ker smo v oktobru 1932 zabeležili še konjunkturi padec zaposlenosti.

Od posameznih okrožnih uradov beležijo največji prirastek okrožni uradi na Sušaku (15,6%), v Velikem Bečkerek (13,1%) in v Somboru (10,3%). Ljubljanski okrožni urad je imel v tem mesecu prirastek 5%. Od okrožnih uradov, ki beležijo nasproti lanskemu letu manjše število članstva, je omeniti predvsem okrožni urad v Banjaluki, kjer znaša padec 7,1%.

Povprečna dnevna zavarovana meza je v oktobru znašala 22.10 Din, t. j. za 0,96 Din manj nego lani v oktobru. Skupna dnevna zavarovana meza pa je znašala 812,5 milijona Din nasproti 316,8 milijona Din v lanskem oktobru, tako da je bil zaslusček delavstva za nalenkost manjši nego lani, čeprav je bilo število večje.

Ako hočete, da bo darilo, ki je želite pokloniti

koristno in obenem prijetno, ne morem si kaj, da Vam ne bi priporočal

Allegro

Človek ceni ta mali izredni strošek, ker izobno ostri rezila in jih napravi trepne.

Allegro mod. Standard ponikljan Din 245.—

Allegro mod. Standard ponikljan Din 110.—

Dobiva se v vseh parfumerijah, nožarnah itd.

Pošiljke naših izseljencev

Po statistiki, ki jo je sestavilo Društvo narodov v zvezi s plačilnimi bilancami posameznih držav, so znašale vse denarne pošiljke izseljencev (predvsem iz Amerike, Francije in Kanade) v letih pred krizo okrog 600 milijonov dolarjev na leto. Lani pa so te pošiljke znašale le 60% prejšnje vsote. Predvsem so nazadovale pošiljke izseljencev v Zedinjenih državah, in sicer od predlanskih 138 na lanskih 89 milijonov zlatih dolarjev.

Nazadovanje denarnih pošiljk izseljencev je neugodno vplivalo tudi na našo plačilno bilanco. Po statistiki naše Narodne banke so znašale vse denarne pošiljke izseljencev leta 1929 še 888 milijonov dinarjev, leta 1930. 740 milijonov dinarjev, leta 1931. 573 milijonov, leta 1932. 206 milijonov dinarjev in v letu 1933. samo še 122 milijonov Din. Od leta 1929. so torej denarne pošiljke izseljencev padle pod eno šestino prejšnjega zneska. Ti podatki se nanašajo na vse pošiljke izseljencev iz raznih držav. Statistika Društva narodov pa navaja posebne podatke o tem, koliko so izseljenci v Zedinjenih državah poslali v posamezne države. Po uradni ameriški statistiki so znašale pošiljke naših izseljencev iz Zedinjenih držav leta 1931 5 milijonov dolarjev, leta 1932. 3,4 milijona dolarjev in lani 1,3 milijona dolarjev. V enakem razmerju so padle pošiljke italijanskih izseljencev v Zedinjenih državah, ki so leta 1929. poslali v domovino 46 milijonov dolarjev, lani pa le še 16 milijonov dolarjev.

Gospodarske vesti

Proračun mesta Zagreba. Mestno gospodarstvo v Zagrebu je sestavilo proračun za leto 1935/36., in sicer v višini 127,3 milijona Din, dočim znaša proračun za tekoče leto 137,5 milijona Din, tako da vidimo zmanjšanje za 10,3 milijona Din. Personalni izdatki so ostali nespremenjeni, zmanjšanje pa je bilo izvedeno predvsem pri investicijah. Pri dohodkih je predvideno nazadovanje občinske doklade od 35,8 na 32,9 milijona Din, nadalje trošarine od 46,8 na 43 milijona Din in dohodek od občinskih podjetij od 13,8 na 12 milijonov Din. Občinska doklada ostane enaka kakor lani t. j. 40%.

Denarni zavodi v dravski banovini v ponedeljek 24. t. m. ne bodo poslovali.

Svetovna konjunktura. Berlinska statistična revija »Wirtschaft und Statistik« objavlja zanimive podatke o stanju konjunkturi v svetu. Po teh podatkih, ki obsegajo 56 dežel, je bila letošnja poletja v 39 odst. vseh teh držav konjunktura v vzponu, v 33 odst. vseh držav pa v stanju boljšanja, tako da zaznamuje 72 odst. vseh držav zboljšanje konjunkturi. 19 odst. vseh držav zaznamuje stacionarno stanje depresije, 9 odst. vseh držav pa beleži še nazadovanje. Neugodni razvoj opažamo predvsem v državah zlatega bloka, ki skušajo s

deflacijsko politiko znižati nivo cen in ga prilagoditi svetovnim cenam, kar ovira konjunktorno zboljšanje. V jeseni 1933 je bilo vsega okrog 30 milijonov brezposelnih, ob koncu letošnjega leta pa jih je bilo še okrog 22 milijonov.

Nadaljnje poostitve italijanskega deviznega režima. Dodatno k ukrepom, ki jih je italijanska vlada izdala pred 10 dnevi zaradi zaščite lire, je bil sedaj izdan še nov dekret, ki prepoveduje izvoz vseh na lire glasečih se bankovcev, nakazil, čekov in državnih papirjev, in sicer tako iz Italije v inozemstvo, kakor tudi v kolonije. Denarni zavodi in tvrdke, pri katerih so taki vrednostni papirji plačljivi ali pa pridejo v njih posest, so dolžni takoj o tem poslati prijavo Italijanski banki. Osebe, ki potujejo v inozemstvo, smejo vzeti s seboj le do 2000 lir v bankovcih. Kdor pa potuje večkrat na mesec v inozemstvo, nima te ugodnosti in sme vzeti s seboj samo toliko, kolikor mu je to potrebno za kratko bivanje izven Italije.

Dobave. Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave hrastovega in borovega lesa; do 2. januarja glede dobave 123 kg svinčenega belila, 94 kg svinčenega minija, 48 kg gorke krede, 16 kg železnega minija, 24 kg barve, 10 kg lanenega firneža, 20 kg patine, 23 kg spirita, 94 kg kolofonije ter raznih drugih kemikalij, nadalje glede dobave 4000 komadov igel za krojače, 575 komadov čepov za steklenice, 25 kom. krogličnih ventilov, 10 kg bombaževih vrvice ter glede dobave raznega lesa; do 3. januarja glede dobave elektrotehničnega materiala. Pri vojnotehničnem zavodu v Kragujevcu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: 21. t. m. glede dobave elektrotehničnega materiala; 27. t. m. glede dobave 23.000 kg natrijevega mila; 28. t. m. glede dobave 8000 kilogramov konstrukcijskega jekla, 7850 kg medenine, 1000 kg medenastih cevi; 29. t. m. glede dobave 1300 kg bakrene soli, 500 kg ciankalkija, 3500 kg nikljaste soli, 600 kg aluminija, 3600 m bombaževih vrvice; 31. t. m. glede dobave 63.000 kg usnja; 2. januarja pa glede dobave 450 kg cinka ter glede dobave in izvršitve instalacije strojev.

Dobave. Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 25 ton neagenašne apna in 17 kom. transformatorjev s pripadajočimi deli. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 2000 kg bencina. Direkcija državnega rudnika Ljubija sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave 500 kg transformatorskega olja, 1000 kg tračnikov, raznega orodja in 1000 kom. hrastovih pragov. Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 15. januarja ponudbe glede dobave 4050 kg krp za čiščenje, 1115 m lanene jadrnine, 375 kg bron, glede dobave medenine, delta-kovine, svinčenega minija, kositra itd. Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 10. januarja pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 874.000 m pločevinastih spojnic, 21. januarja pa glede dobave 14.000 bal papirja; 16. januarja pri vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu glede dobave 71 komadov dvigalnih naprav, 8 kom. nakoval, 17. januarja glede dobave približno 23.000 kg železa, 18. januarja pa glede dobave 2 aparatov za čiščenje vode s pripadajočimi deli. Dne 18. januarja pri direkciji pomorskega prometa v Splitu glede dobave kovinskega materiala. Dne 20. t. m. se bo vršila pri komandi 39. pešpolka v Celju licitacija glede dobave kvasa.

Borze

19. decembra

Na ljubljanski borzi so tečaji deviz ostali danes v glavnem nespremenjeni, le Newyork je popustil za več točk. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8.10 do 8.20 (v Zagrebu promet po 8.15). V zagrebškem privatnem kliringu je bil nadalje promet v angleških funtih po 228 in v španskih pezeta po 5.55. Beograjska borza zaradi praznika ni poslovala.

Na zagrebškem efektne tržišču se je vojna škoda za kaso trgovala po 336 in 337. Tudi v ostalih državnih vrednotah je tendenca prijazna. Do prometa je prišlo še v delnicah Trboveljske po 100 in 103.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2308.79 — 2320.15, Berlin 1366.60—1377.40, Bruselj 798.71—802.65, Curih 1105.85—1111.35, London 168.25—169.85, Newyork 3381.12—3409.38, Pariz 225.28—226.40, Praga 142.69—143.55, Trst 291.47—293.87 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.10 do 9.20. Curih. Pariz 20.37125, London 15.25550, Newyork 308.25, Bruselj 72.2250, Milan 26.41, Madrid 42.20, Amsterdam 208.8250, Berlin 123.95, Dunaj 57.50, Stockholm 78.65, Oslo 76.75, København 68.10, Praga 12.91, Varšava 58.25, Atene 2.92, Bukaresta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 12.29, London 26.63, Milan 46.03, Newyork 537.32, Pariz 35.60, Praga 21.84, Curih 174.37, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti.

Ljubljana. Vojna škoda 336—338, 7% invest. 70—71, 8% Blair 63—64, 7% Blair 55—56, 7% Drž. hip. banka 64—68, 4% agrarne 41—42, 6% begluške 55—56.50. Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 336.75—337.50, za dec. 336—338, 7% invest. 69—71, 4% agrarne 41 den., 7% Blair 55—56, 8% Blair 63—65, 7% Drž. hip. banka 65—70, 6% begluške 56—56.75; Nar. banka 4700—5000, PAB 232—237, Trbovlje 101—103.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13.10, Trboveljska 13.55, Alpine-Montan. 10.20

Blagovna tržišča

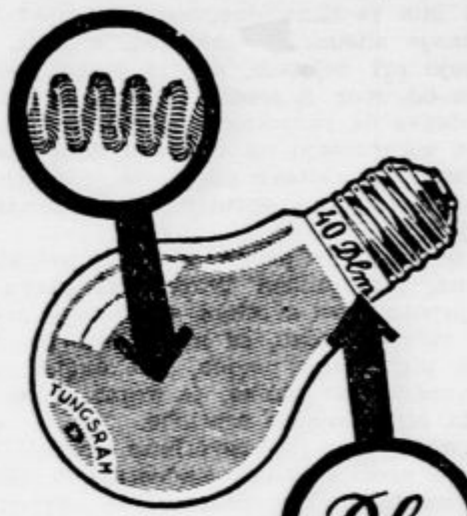
21. TO.

+ Chicago, 19. dec. Začetni tečaji: Pšenica: za dec. 98.6250, za maj 99.6250, za julij 98.6250; koroza: za maj 87.75, za julij 84.75.

+ Winnipeg, 19. dec. Začetni tečaji: Pšenica: za dec. 78.1250, za maj 83, za julij 83, za julij 83.75.

+ Ljubljanska borza (19. t. m.). Tendence za žito mirna. Z današnjim dnem je pričela ljubljanska borza notirati žito franko nakladalna postaja v Vojvodini nasproti dosežani notaciji franko postaja v Sloveniji odn. franko Ljubljana. Zato so vsi tečaji nižji za znesek voznine. Nudi se (fco nakladalna postaja): pšenica: baška, 79 kg, gornjebanatska, 77/78 kg in eremska, 78/79 kg 108—110. dolnjebanatska, 77/78 kg 106—108, slavonska, 76/77 kg 114—116, potiska, 78/79 kg 116—118; ko-

Do 20% več svetlobe

za manj denarja
TUNGSRAM
nitka v dvojni vijajnici
svetlobna množina v dekalumenih

ruza: baška 60—62, sušena 66—68; banatska 58—60; sušena 63—65; moka: baška ali banatska »og« brez prom. davka 175 do 195; »2« 160—175; »3« 140—155.

+ Novosadska blagovna borza (19. t. m.). Zaradi praznika borza danes ni poslovala.

+ Budimpeštanska termska borza (19. t. m.). Tendence stalna. Promet slab. Pšenica: za marc 15.98—15.99, za maj 16.37—16.38; koroza: za maj 11.22—11.23.

BOMBAZ.

+ Liverpool, 18. decembra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za december 6.83 (6.84), za maj 6.74 (6.75).

+ Newyork, 18. decembra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: loko 12.75 (12.70), za maj 12.58 (12.53).

„Duša“ rastlin

Primer enostanične alge evglene – Svojstva življenja v protoplazmi – Operacije v nevidnem svetu

All ima rastlina duševno življenje? To vprašanje slisimo vsakokrat, a tisti, ki ostanejo pri dejstvu, dajejo precej nezadosten odgovor. S sredstvi, ki jih ima znanost danes na razpolago, ne moremo sklepati s sigurnostjo na duševno doživljanje pri rastlinah. Gotovo pa je, da je rastlina čisto neverjetno občutljiva za zunanje dražljaje.

Najpreprostejši primer za to je pač alga evglena, enostanična tvorba, ki plava v vodi prosto proti svetlobi. Toda če je svetlobni vir premočan, se mu bojuje izogne. Rdeča pigmentna pegica, nekakšno oko najprimitivnejše oblike, je organ, s katerim ta alga dojemata svetlobo.

Poganjki, ki jim osvetljuje vršček, se ukirvijo proti svetlu. Zadostuje že blisk 1/2000 sekunde, da opazimo to ukirvitev pri rastlinah, ki smo jih vzgajali v temi. Prof. Paal je svoječasno izvršil zanimiv poskus s tem. Vršček je odrezal in ga položil čisto rahlo na njegov poganjek. Navzlic temu se je ta ukirvil proti svetlu in ukirvil se je celo potem, ko je dal vmes želatinsko folijo. Dražljaj se je prenašal torej navzlic prekinjeni zvezi.

Moderna znanost nam je dala neslutene vpogled v skrivnosti živi (protoplazme). Živ, ta nezmatna, sluzasta tvorba, ki jo najdemo v vsaki stanici, je najbolj nenavadna snov, kar jih je na naši premišljeni. V najmanjši kepici te snovi so že vse lastnosti življenja: lahko rase, se giblje, množi in kaže pod mikroskopom aktivnost, ki nam je fizika ne more razložiti. Še pred kratkim smo menili, da je živ samo enovrstna, da med njo ni razlik. Najnovejša raziskavanja pa nam kažejo, da so v živi različnih rastlin in stanic razlike, ki se dajo jasno ugotoviti.

Raziskovalcu so pri zasledovanju rastlinskih skrivnosti na razpolago instrumenti, katerih občutljivosti in tenkoče si lajk ne more niti predstavljati. Eden teh instrumentov je n. pr. mikromanipulator, ki omogoča najdrobnejše posežke v svetovni nevidnosti. Z njegovimi »operacijami« notri razrežemo lahko najdrobnejše stanice. Takšen nož sestoji prav za prav iz dveh tako tenkih steklenih igel, da jim konice s prostim očesom ne vidimo več, vidni del je pa tudi komaj opazen. Sistem vijakov in prestav v manipulatorju omogoča premikati te igle za tisočinke milimetra, kajti gola človeška roka bi bila za takšno premikanje seveda preokorna. S tem najfinjšim kirurškim orodjem na svetu nabodemo ali razrežemo in izpraznimo vsako poljubno stanico, uspelo je celo izveči z njim posamezne kromozomske nitke iz stanic, čeprav merijo te nitke komaj 1/1000 mm. V resnici bi to lahko imenovali operacije v nevidnem svetu.

Govori Petra Velikega

V novobiskovskih knjižnicah so pred kratkim našli sveženj rokopisov z naslovom »Pripovedke in govori Petra Velikega«. Avtor spisa je neki Andrej Najtov, ki pravi, da je zbral in napisal vse to, kakor je slišal sam z lastnimi ušesi iz ust Petra Velikega, ali pa kakor so mu pripovedovale o tem popolnoma verodostojne osebnosti iz carjevega spremstva, ki so živele več nego 20 let na njegovem dvoru. Rokopis izvira iz l. 1727, obsega 404 strani ter je vezan v črno, masivno platno. Kolikor so utegnili dognati, vsebuje resnične stvari iz življenja Petra Velikega. Rokopis je bil svojčas last kneza Dolgorukova.

Francoska vlada kupila Napoleonova pisma

17. t. m. so imeli v Londonu zanimivo dražbo Napoleonovih pism. To so bila pisma, ki jih je francoski cesar pisal svoji ženi Mariji Luizi. Francoska vlada je poslala v London k dražbi svoje agente, ki so sklenili kupčijo za pisma ter plačali za njih 15.000 funtov.

Pisma, ki so s tem prešla v last pariškega kabineta, so do danes povečini neobjavljena. Med njimi je tudi znamenito pisanje, v katerem je Napoleon obrazložil svoji ženi vojaške načrte ob Marni. Pismo, ki je prišlo tedaj po skrivnostnem naključju v roke vojskovodji Blücherju, je bilo obenem uvod v Napoleonov vojaški poraz, ki ga je oropal naposled še kraljeve krone.

Župan kot kuhar

Hammersmithski župan meša v neki londonski kuhinji lastnoročno tradicionalni angleški božični puding, brez katerega si Anglež ne more predstavljati bližnjih praznikov.

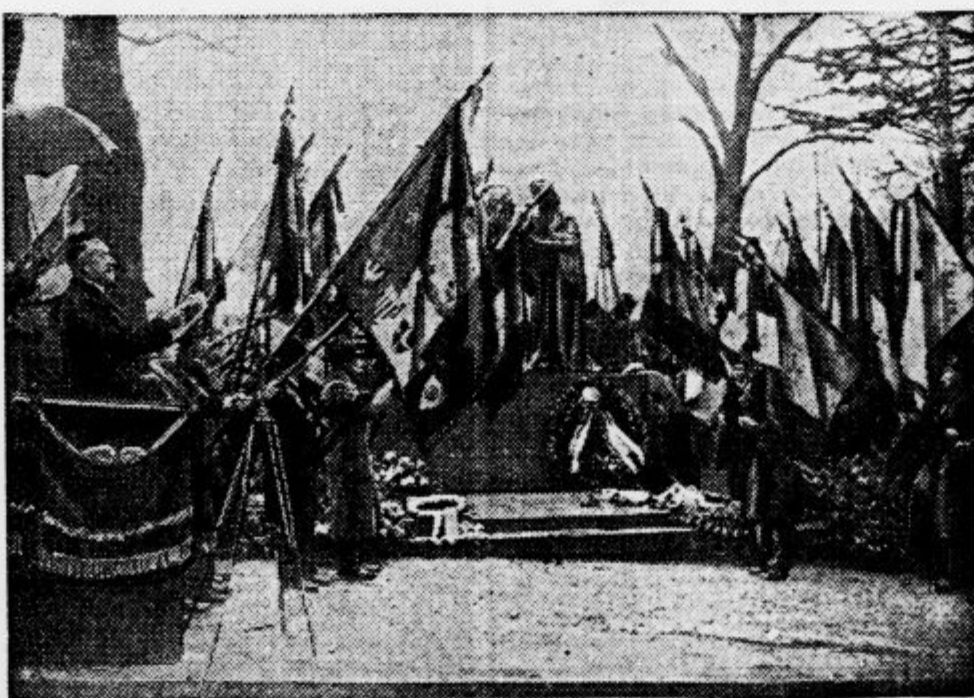
Zaščita medvedov v Bolgariji

V Bolgariji se medvedi silno krčijo. To dejstvo je dalo vladi povod, da je prepovedala loviti kosmatince. Lovci, ki jih mičejo medvedi in bi jih radi ustrelili, morajo imeti za to posebno dovoljenje. Tudi mlade medvedke je prepovedano loviti. Medvedji zarod te vrste, ki je zdaj v človeški sužnosti, bodo zopet izpuščili, da se pomnoži in zaredi v gozdovih.

21 dirkalnih konj zgorelo

Iz Poronta poročajo, da je v šestih hlevih Thorncliffovega dirkališča te dni zgorelo 21 dirkalnih konj. Živali so bile vredne 60.000 dolarjev. Požar je nastal nepričakovano in se je razširil z bliskovito naglico. Konjev se je polastila takšna zmešnjava, da so mnogi dirjali v smrt že potem, ko so jih spravili na varno.

Spomenik čsl. legionarjem v Franciji

Na pariškem pokopališču Père Lachaise so te dni odkrili spomenik čsl. legionarjem, ki so padli v svetovni vojni. Svečanosti odkritja spomenika so se udeležili številni vplivni predstavniki francoske države, med gosti sta bila tudi naš poslanik Spaljaković in rumunski poslanik Csesteanu. Čsl. poslanik v Parizu dr. Osusky je bil med govorniki.

PRAVKAR IZISLA ŠTEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVILE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PROBUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: TYRAKLEEN (Stockholm): MADONA

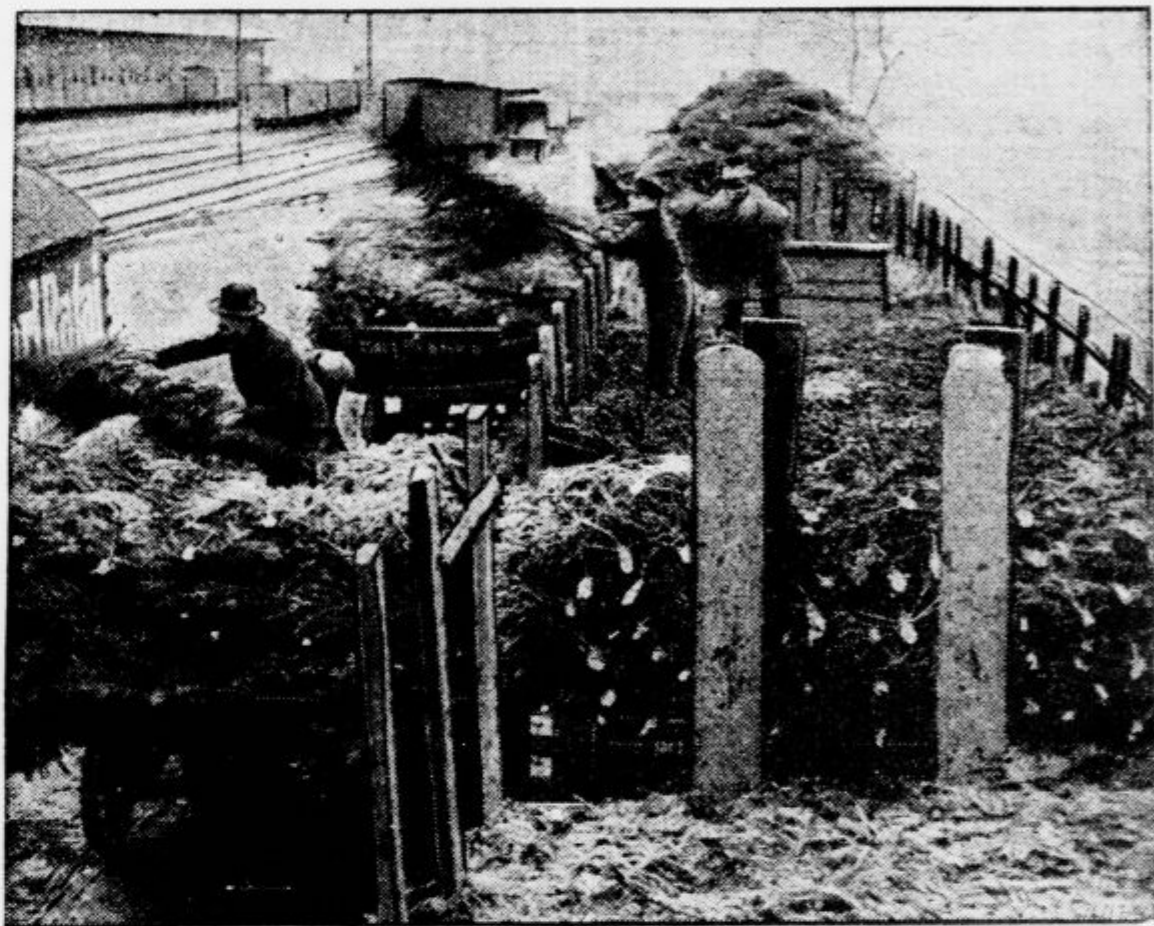
Naslovna slika: SEVERNI STOLP KERMORAJNSKE STOLNICE

KOLIKO CASA JE ŠE USOJENO CLOVEŠTVU (Nevarnost za bodočnost človeka - br.) — MATEMATIK, ROJEN SLEPEC — Slavko Grum: VAGABUND PETER (Pravljica, ki si jo pripovedujejo snežinke v sveti noči) — STAROST BAKTERIJ — Dr. Anton Debeljak: SKOZI BEOGRAD V PEC (4) — SKRIVNOST GLEDANJA (Bele lise na človeškem telesu - a. ht.) — BOŽIC NA ZEMLJEVIDU — Fran Govekar: VIKTOR PARMA (Ob desetletnici smrti skladatelja prve slovenske opere) — Margitha Matches: DIVJI PARADIZ (konec) — WEGENER JE IMEL PRAV — UMETNE DISAVE — Anton Debeljak: RUDOLF FRIDERIK KRAPIČ (2) — TRGOVINSKO LADJEVJE SVETA — ZGODOVINA BOŽICA (x) — TEHNIČNI OBZORNIK (Industrijski prašilec - tma) — RADIO (Razvoj radioindustrije v zadnji sezoni — Radio na podmornicah) — CLOVEK IN DOM (Otroci in gospodinjstvo) — NEKAJ ZA VSE — SAH — ZA MISLECE GLAVE — Na platnicah: KRIZALJKA Z OBRATNICAMI (Crassus) — ADAMSON — ŽIS V NOVEH LETU

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi, Ljubljana, Knašjeva ulica 5, in stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din. Posamezni zvezki se dobijo po 2 Din.

TELEFON števil: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Božični prazniki se bližajo

in smrečice romajo vsak dan v mesto, da si ljudje z njimi okrasijo domove

Beg iz paradiza

Kakšno plačilo so dobili Robinzoni, ki so obrnili civilizaciji hrbet

Kalifornijski milijonar in raziskovalec kapitan Hancock, ki je obiskal Galapške otoke, poroča, da je došel na otok San Cristobal v Južnem morju, kjer je sedež ecuadorske oblasti. Njegova jahta je v tem kraju odločila potnike, ki so se nato javili guvernerju ter mu opisali razmere na otokih, ki so dovedle do tragične smrti belokožih Evropevcov.

Dora Karwinova, prijateljica berlinskega zdravnika dr. Ritterja in Wittmerjeve žena sta opisali Galapaško otočje s takimi besedami, da ne bo posthmal pač nihče iskal tam okrog rajskega življenja. Otočje Santa Maria je pač dovolj velik po svojem obsegu, da bi mogla na njem živeti precejšnja kolonija, nima pa vode niti drugih živil. Prebivalci tega otoka so se morali že od vsega začetka boriti z ogromnimi težavami, da so umrli od lakote. To je bil tudi pravi vzrok, zakaj je pregnala baronica Wagnerjeva svojega prijatelja Lorenza s otoka. Phillipson ga je zamenjal v prvi vrsti zategadelj, ker je bil spretnější v pogledu dobavljanja hrane. Lorenz je po odslovlitvi Wagnerjeve

prišel k Wittmerjevini in se naselil pri njih. Videval je baronico nekaj časa še vsak dan, prikočeval pa se je nad njeno trdosrčnostjo.

Lorenz je tudi skušal otok še prej nekoč zapustiti, toda ekscentrična baronica mu tega ni dovolila. Letos 28. marca sta baronica Wagnerjeva in Phillipson obvestila Wittmerjeve, da se bosta izselila drugam. Namenila sta se še bolj proti jugu. Lorenz je po njunem odhodu prodal mnoge predmete iz njune koče. Dne 11. julija so je odpravil v spremstvu Norvežana Nuggeruda s otoka. Oba sta bila namenjena v Academy bay. 13. julija sta skušala doseči otok Cristobal s pomočjo nekega domačina. Pri tem poskusu se jima je razbil čoln. Morje ju je vrglo na otok Marcheno, kjer sta umrla od žeje.

Ne Wittmerjeva in Karwinova niso od tega časa dalje videli več baronice Wagnerjeve in njenega spremljevalca Phillipsona. Sodiijo, da ni nihče od obeh več pri življenju in da sta, kakor ostali belokožci na Galapaskih otokih, umrli od vsestranskega pomanjkanja.

Zaman oblegana trdnjava Nezavzetni Singapur

Pred kratkim je angleška admiraliteta dirigirala svoje kitajsko brodogrje v Singapur, da preizkusi svoje ondote utrdb ter spozna z napadom na mesto, kako bi se dala trdnjava braniti v primeru sovražne atake. Ladje so imele nalog izvršiti napad ponoči v temi ter izkrcati oddelke vojsva na suhem. To se jim ni posrečilo. Proti formaciji vojnih ladij so nastopili hidroplani in bombna letala, ki so napad popolnoma zavrnili. Toda obramba je morala doprinesti nekaj težkih žrtev. Pri povratku letal v domačo lopo sta dve bombni letali treščili iz višine in se razbili. Prvi aeroplan je padel v morje, drugi se je razbil na čerh nekega malega otočja, ki spada k trdnjaskemu oporišču.

Ko so bili v trdnjavi obveščeni o nesreči, so poslali ponesrečenec na pomoč dva torpedna rušilca. S pomočjo žarometov so našli eno izmed letal, toda rešiti so utegnili samo mostvo. Trup letala se je kmalu nato pogreznil pod vodo.

Ako potrebujete dokaz da sta »Hubertus« milo in »Perione« pralni prašek res najboljša domača izdelka, vprašajte za mnenje one gospodinjke, ki ju že uporabljajo. — »Res, dobra stvar vam bodo dejale. Prava domača izdelka sta! Svoji k svojim!

Novo sredstvo proti jetiki

V Denverju (Colorado) so napravili pred več meseci tvegan poskus z novim pripomočkom zoper jetiko, ki kaže sedaj, da bo uspešen. Enajst kazencev iz denverske jetišnice se je dalo prostovoljno cepiti z bacili jetike in potem obravnavati z novim lečilom. Niti pri enem med njimi ni danes kakšnega sledu o boleznih. Kakšen je novi pripomoček, listi ne poročajo podrobneje, pač pa pišejo, da so pogumnim kazencem oblasti odpustile ostanek kazni.

A NEKDOTA

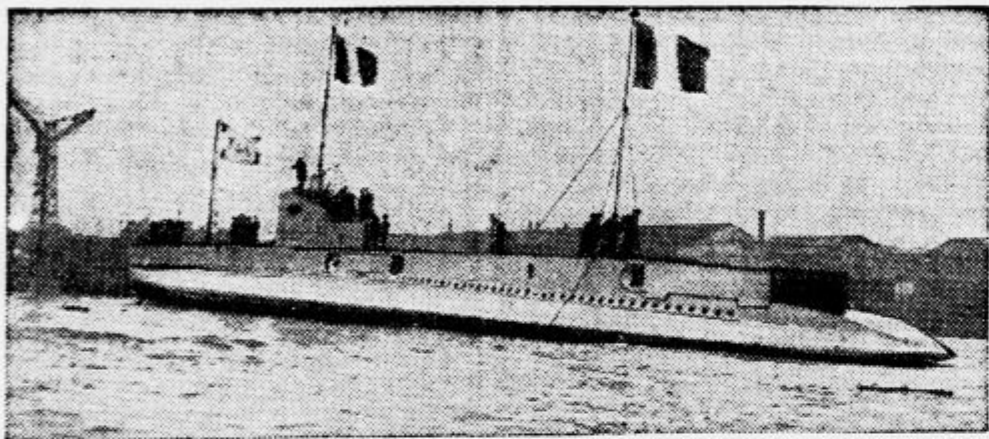
Pred kratkim umrli dunajski kritik Liebstöckl je bil znan po svojih ujedljivih odgovorih. Nekeč je igral z mladim bančnim ravnateljem komorno glasbo. Na koncu je mladi mož vprašal kritika s skrbjo, kako mu kaj ugaja njegova igra. »Tehnika omejena, kantilena mlačna, tendenca neživahna,« je odvrnil Liebstöckl.

VSAK DAN ENA

»Oprostite gospodična, ali se nisva že nekoč videla v Parizu?«
»Jaz nisem bila še nikoli v Parizu...«
»Da, da, jaz tudi ne, potem sta se pač morala tam srečati dva druga...«

Nova francoska podmornica

V Toulonu so te dni spustili v morje novo podmornico »Tonnant«, ki ima 1884 ton, radij 8000 milj, majhen top in več cev za spuščanje torpedov

S pomlajevanjem ni nič

Napad angleškega vojaškega zdravnika na Voronova in Steinacha

Angleški vojaški zdravnik Arland je objavil senzacionalen spis, v katerem razkriva, kakaj je v zadnjih letih postalo okrog prof. Steinacha in Voronova vse tako tiho. Vzrok je preprost: oba raziskovalca nista imela s svojimi nekoč tako sezacionalnimi operacijami nobenega trajnega pomlajevalnega uspeha. Arland je preiskal 15 operancev in operiranih, v 14 primerih ni ugotovil absolutno nobenega izboljšanja v primeri s stanjem pred operacijo, ena izmed pacientk pa je kazala izboljšanje, ki je pa preveč neznatno, da bi opravičevalo nevar-

ne pomlajevalne operacije. Posebno operacija po metodi Voronova povzroča vnetja, ki ogražajo pacientovo življenje.

V znanstvenih krogih so zbudila Arlandova izvajanja veliko pozornost in je pričakovati hudih debat. Vsekakor je videti, da pomlajevanja, kakor smo si ga predstavljali nekoč, še ni na svetu. Morda pa bodo večji uspehi nekrvave metode z novopridelanim umetnim spolnim hormonom, ki je končno tudi uspeh Steinachovih raziskovanj.

Piccard poleti zopet v stratosfero

Osrednji problem pionirja stratosfere: raziskavanje kozmičnih žarkov

V zadnjem času pišejo listi, ki so včasih imeli toliko povedati o bruseljskem profesorju Piccardu, le malo ali nič o njegovih načrtih. Skoro stereotipna je postala fraza, da je mož prepustil stratosferno področje mlajšim fizikom, ki naj nadaljujejo njegovo pionirsko delo. Tako se sliši skoro vselej, ko pride na vrsto ime Avgusta Piccarda.

»Sunday Express« pa javlja, da ima Piccard še gigantne načrte. Čeprav je že 50 let star, je dal pobudo za zgraditev ogromnega okroglega balona, ki bo vseboval 30 tisoč kubičnih čevljev plina in bo imel v premeru 70 m. Ta balon bo tako velikanski, da se bo njegova gondola še tedaj, ko se bo potegnila že 150 m visoko v zrak, dotikala zemlje.

Notranjost gondole bo pravcati leteči laboratorij. Opremljena bo z vsemi najmo-

dernejšimi napravami za raziskovanje kozmičnih žarkov. Ta problem je od vsega začetka osrednji problem, ki miče učenjaka Piccarda. Že štiri leta študira samo njega. Piccard smatra, da vsebuje ta problem skrivnost organičnega življenja, drugi fiziki pa menijo, da bo pojasnitev tega vprašanja pripomoglo do končnoveljavnega razčiščenja vprašanja o viru energije, kakor so svetloba, toplota in elektrika.

Da bi prišel tej uganki do dna, kani profesor Piccard še enkrat poleteti v stratosfero in se dvigniti po možnosti v višino 30.000 m. Če se mu to posreči in če se bo vrnil živ na zemljo — nevarnost, v katero se podaja, je namreč zelo velika — bo gotovo pripovedoval, da se mu je prvič v zgodovini človeštva posrečilo videti zemljo iz takšne višine ne kot plosko telo, marveč kot kroglo.

Ogromen vlom v Parizu

Te dni so vdrl vlomilci v pariško stanovanje ločene žene ameriškega milijarderja Goulda, Helene Margaret Kellyjeve. Lastnica stanovanja je bila odsotna. Mudila se je s svojo služnjo izven mesta. Po povratku v stanovanje je odkrila, da so jo v njeni odsotnosti posetili tatovi, ki so premetali v hiši vse prostore, celo podstrežje. Odnegli so dragoceno indsko bodačo, okrašeno s smaragdi in demanti, dalje masiven kip Matere božje iz zlata z demanti in polno drugih vrednostnih predmetov. Vlomilci so navrtali tudi blagajno, v kateri je bila velika vsota gotovine, vrednostni papirji ter šop srečk francoske državne loterije. Oškodovanka ceni po vlogu povzročeno škodo na tri milijarde francoskih frankov. Tatvine v takšnem obsegu v francoski prestolnici še niso imele.

Od mrtvih je vstala

V Zaboricah na Poljskem je že dolgo trpela na jetiki 25 letna Elizabeta Komandrova, ki je 12. decembra končno »umrla«. Smrt je bila uradno ugotovljena po mrliškem ogledniku. Ker pa je družina pokojnice zelo siromašna, ni mogla takoj nabaviti krste in tako je trajalo več dni, preden so odnesli Elizabeto na pokopališče. Toda tudi ko se je to zgodilo, je bilo še vedno prezgodaj. Elizabeto so spustili v grob in ko so začele bobneti po pokrovu grude zemlje, se je iz krste zaslislalo tiho ječanje. Pogrebi so onemeli in se razbežali na vse strani. Nekaj moških pa je imelo dovolj prebrenosti, da so vneli potegnuti krsto takoj iz jame, odpreli pokrov in dvignili iz krste napovedno mrtvo Elizabeto. Med prizori nepopisne ginjnosti so jo odnesli zopet domov.

Sport

Hermes : Ilirija

Zadnja jesenska prvenstvena tekma v nedeljo na igrišču Hermesa.

Kot zadnja nasprotnika v jesenski prvenstveni kampanji naše poudarjene lige si stojita v nedeljo nasproti Ilirija in Hermes.

Borba sama, o kateri bomo še poročali, bo brez dvoma za nas ena najzanimivejših jesenskih sezon v Ljubljani. Tudi je tekma za oba nasprotnika zelo važna za placement. Iliriji je mnogo na tem, da si pribori prvo mesto v tabeli, še bolj važna pa je tekma za Hermesa, ki se bo skušal še zadnji hip rošiti zadnjega mesta, ki ga zaenkrat zaseda. Za to tekmo vlada zaradi tega še danes veliko zanimanje.

V primeru lepega vremena nastopita v predtekmi B-moštvih obeh klubov.

Službene objave GZSP

K predstojcem medklubskim in klubskim tekam se delegirajo sle sodelniki in službujoči odborniki: 26. t. m. v Rateče: Kramar Janko in Jalen Vinko, službujoči odborniki Pečar Franc, tajnik SPD. — 30. t. m. v Lesce: Korenini Drago in Uličar Matko, službujoči odborniki Kosmač Franc. — 1. januarja na Bled: Božič Ljode in Cesar Draga, službujoči odborniki Legat Tone. — 1. januarja na Jezersko: Torkar Jože, službujoči odborniki Rabič Maks. — 6. januarja v Skofjo Loko: sodnik in službujoči odborniki Činkovič Jože. — 6. januarja na Jezersko: sodnik in službujoči odborniki Kržišnik Vinko.

Točen čas vsake prireditve bo objavljen v dnevnem časopisu od prireditelja. Delegirani sodelniki in službujoči odborniki naj se ravna po točno po predpisih pravilnika za delegiranje sodelnikov in službujočih odbornikov.

Vsem klubom, ki do 22. t. m. ne bodo poravnali svojih dolgov napram poudarjeni, kakor tudi članarine za leto 1934-35, se prepove vsaka prireditel. Članom takih klubov, ki bodo ev. tekmovali pri drugih prireditvah, se njihova klasifikacija ne bo priznala.

SK Sora se slednjič poziva, da poravna do navedenega termina vse finančne obveznosti za vstop in sprejem v članstvo JZSS ozir. GZSP, sicer bo uprava vse določene prireditve imenovanega kluba anulirala.

Rateče — Planica, Triglav — Bled, Jezersko, Lesce in Sora — Skofja Loka se pozivajo, da najkasneje do 22. t. m. dostavijo poudarjeni razpise svojih prireditel, sicer bo uprava predvidene tekme odpovedala.

Jezersko in Sora naj takoj uredita verifikacijo svojih tekmovalcev in to najkasneje do 24. t. m.

Pri slovesni otvoritvi in blagoslovitvi smučarske doma SK Bratstvo na Pustem rovtu zastopa GZSP tov. Kosmač Franc. Dom bo stalno oskrbovan in razpolaga s 17 posteljami.

V službenih objavah od 12. t. m. je bil pomotoma ertan iz seznama sodelnikov g. Stane Jagodic namesto g. Robiča Pavla.

Predlog STO za tekmovalce po novem sistemu se zavrne; tekmuje se po starem načinu, vendar s to razliko, da se ocenjuje vse vrste tekem poudarjenega prvenstva po točkah.

Vsi sodelniki, ki so sodelovali na prireditvah JZSS v Ratečah v februarju t. l. in še niso dobili poravnanih efektivnih stroškov, se naprošajo, da pošljejo podrobne račune poudarjenemu do 1. I. 1935, da moremo zahtevati poravnavo od saveza; na poznejše prijave se ne bo več oziralo.

Vsi sodelniki in smučarji učitelji se naprošajo, da nemudoma dostavijo poudarjeni v svojo izdaje legitimacij točne podatke o pripadnosti in letnici rojstva (mesec, dan in leto). Vse to mora prejeti poudarjen najkasneje do 1. I. 1935.

Vsi klubi se pozivajo, da se pri vseh svojih prireditvah ravna po točno po izdanih službenih objavah poudarjenega z dne 16. in 20. novembra t. l.

Naša reprezentanca za Atene. Člana tehničnega odbora za sestavo reprezentance sta končnoveljavno odredila naslednje igrače, ki bodo nastopili v turnirju za balkansko prvenstvo v Atenah: vratarja Čulić in Bratulić, branilci Matošić, Lukić in Mitrović, krilci Marušić, Gayer, Lechner, Rožić in Radonković, napadalci Glišović, Petrak, Vujadinović, Zečević, Marjanović, Valjarević, Sekulić in Tomašević. Reprezentanca je smeli ob 23.40 odpotovati iz Beograda v Atene.

Službeno iz LNP. Drevi ob 19.30 bo seja k. o., nebotičnik, IV. nadst. (tajništvo LNP). Na sejo se vabijo v svrno zaslišanja: ob 19.30 Slapar Franc (Ilirija), Habicht Josip (Svoboda, Lj.), Drago Smolnikar, Franc Jež (oba Reka), Mirko Oblak (Hermes), Josip Usnik (Grafika), Ivan Brear (Jadrin), Marjan Sevarović (Sloga, Lj.), Danijel Aurić (Svoboda, Lj.), Ivan Dolinar (Mars), Zupet Josip (Svoboda, Lj.), Prhacev Rudi (Zalog). — Tajnik III.

LZSP (službeno). Sestanek saveznih smučarskih učiteljev bo v petek 21. t. m. v damski sobi kavarne Emone ob 19.30. Sestanek je obvezen za vse smučarske učitelje. Kdor se ga ne bo udeležil, se bo proti njemu disciplinarno postopalo.

LZSP (službeno). Izpiti za savezne smučarske sodnike se vrše danes ob 20. uri v damski sobi kavarne Emone.

J. A. S. O. Vse tekmovalce in člane obveščamo, da smo z gimnastiko zaključili ter prosimo, da se udeležijo sestanka drevi ob 18. na tehniki, soba št. 82. Udeležba na sestanku je obvezena za vse odbornike in referente (gg. Kump, Reicher, Aneška in Ferne).

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 14 naprej strogo obvezen trening za ligo in prvo moštvo.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Strogo obvezen sestanek igračev I. in II. skupine bo jutri v petek točno ob 20. pri Kocanju istega se morajo zaradi nedeljskih tekem brezpogojno udeležiti vsi igrači. Moko, Čebelin in Klančnik se prosijo, da so v nedeljo pravčasno v Ljubljani.

SK Slovan. Drevi ob 20. v klubovi sobi pri Krušču strogo obvezen trening za vse člane nogometne sekcije.

SK Slavija. Odborova seja bo drevi ob 20. v posebni sobi kavarne »Evrope«.

Smučarski klub Ljubljana. Sestanek vseh tekmovalcev je danes ob 18. v klubovi sobi. Razgovor o opremini o tekmovalnem tečaju na Pokljuki. Sestanek je zelo važen.

NARODNO GLEDALIŠCE U

REPERTOAR

Drama
Začetek ob 20.
Četrtek, 20.: Migo, dekle s Montparnasa.
Red Četrtek.
Petek, 21.: Zaprt.
Sobota, 22.: Matiček se ženi. Izven.
Opera
Začetek ob 20.
Četrtek, 20.: Zaprt.
Petek, 21.: Izgubljeni valček. Red B.
Sobota, 22.: Mignon. Red A.

Drevi se igra v drami »Migo, dekle s Montparnasa« za red Četrtek. Ta igra iz krogov pariške boheme opisuje ljubezen dveh parov, ki prinese eni srečo, drugi pa nesrečo. V glavni vlogi ga. Vida Jovanova, ostali trije igralci so: Mira Danilova, gdč. Fratikova in Rainerjeva. V moških vlogah: g. Daneš, Drenovec, Kralj, Sancin, Jerman, Potokar in Cesar. Režija: g. prof. O. Šesta, scenograf g. Franz, kompozitor fox-trotta v II. dejanju g. Šušteršič. **Parmov večer v ljubljanski operi.** V nedeljo 23. t. m. bo počaščen v ljubljanski operi ob 10-letnici smrti izredno plodoviti slovenski skladatelj Viktor Parma. Gledališka uprava priredi ta Parmov večer v zvezi in na pobudo Radia-Ljubljana. Na sporedu je opera »Ksenija« pač najbolj priljubljeno Parmovo operno delo, dalje dve pesmi in tri orkestralne točke. Prireditel bo izven abonmaja in že danes opozarjamo nanjo.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠCE

Začetek ob 20.15.
Sobota, 22.: Hčerki njene ekselence.
Nedelja, 23.: Siroti Zorica in Marko. Pod božičnim drevesom. Začetek ob 15.
Nedelja, 23.: Hčerki njene ekselence. — Zadnjič.

MARIBORSKO GLEDALIŠCE

Začetek ob 20.
Četrtek, 20.: Zalujoči ostali. Red D.
Petek, 21.: Zaprt.
Sobota, 22.: Gugulnica. Red A. Znižane cene.

»Zalujoči ostali« so najnovejša komedija našega znamenitega komediografa Branišlava Nušića. Tudi to delo preveva njegov neusahljivi humor in jedka satira. Komedijo ponove v četrtek, 20. t. m. za red D. »Gugulnica« je izborna deflacijska veseliga, ki v nešteti komičnih situacijah prikazuje bogato vdovo in njeno kuharico na gugulnici bogastva in revščine. To nad vse zabavno veseligoj ponove v soboto 22. t. m. za red A. Veljajo znižane cene.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

19. decembra
Ljubljana 7, 755.4, 5.8, 94, NE1, 10, 0.2, dež; Ljubljana 13, 756.6, 7.1, 86, NNE2, 10, —; Maribor 7, 754.8, 6.0, 90, SW2, 10, —; Zagreb 7, 755.7, 7.0, 90, SSE3, 10, 0.2, dež; Beograd 7, 755.8, 7.0, 90, SE4, 10, —; Sarajevo 7, 755.2, 0.0, 90, 0, megla, —; Skopje 7, 756.2, 8.0, 90, 0, megla, 6.0, dež; Split 7, 754.2, 8.0, 90, NE2, 1, —; Kumbor 7, 754.3, 7.0, 90, 0, 3, —; Rab 7, 755.5, 8.0, 70, SE1, 5, —; Rogaška Slatina 7, —, 6.0, 95, SW1, 10, 2.0, dež; Temperatura: Ljubljana 7.4, 5.8; Maribor 9.0, 5.0; Zagreb 12.0, 7.0; Beograd 10.0, 6.0; Sarajevo 10.0, —1.0; Skopje 13.0, 5.0; Split 14.0, 6.0; Kumbor 15.0, 7.0; Rab 11.0, 7.0; Rogaška Slatina 8.0, 6.0.

Dobro vam hoče

lekarnar ali drogerist, ako vam priporoča

OLLA TROPIC

+

Naš najdražji mož, oče, ded, svak in stric, gospod

JOSIP pl. MÜLLER

višji bančni uradnik, posestnik in čehoslovski državljani

je dne 17. dec. ob 18. uri v javni bolnici preminil.

Pogreb bo v četrtek, dne 20. dec. ob 15. uri iz mrtvašnice na Magdalensko pokopališče v Pobrežju.

Maribor-Fraha-Ljutomer-Skopje-Dolin Grund na Laben CSR, dne 17. decembra 1934.

Maša pl. Müllerjeva roj. Herzog, soproga; **Emi**, hčerka; **Edmund**, sin. Rodbine: Herzog, prof. Rauter, prof. Zagar. 11449

Zahvala

Ob bridki izgubi, ki nas je zadel, s smrtjo naše ljubljene

Gizele

smo bili deležni toliko dokazov sočustvovanja, da nam je nemogoče vsem in posebej se zahvaliti. Zahvaljujemo se tem potom najiskrenejše vsem, posebej pa Sokolskemu društvu, članic in članov ter za poslovilne besede g. dr. Hrašovec, gdč. Podraž in gdč. Cigojevi, vsem darovalcem vencev in cvetja, ki so pokojnico spremlili na njeni zadnji poti. Še enkrat vsem najiskrenejša hvala.

Zalujoči rodbini: 11450
Ogrizek-Štifter.

Prodaja na veliko in malo. Lovska društva dobijo snaten popust. Zahtevajte cenike!

JEDILNO ORODJE

novi vzorci

težko posrebreni
100 gr srebne plasti.

Jedilno orodje

iz Nicelkroma »Nicro«

ki ne rjavi

ter jedilno orodje iz čiste »ALPAKE«

v Ljubljani pri tverdkah!

Z x) zaznamovane tverdkre razpečavajo tudi jedilno orodje v težko posrebreni kvaliteti. Ostali juvelirji in urarji v Ljubljani pa nimajo jedilnega orodja znamke Berndorf.

Zene in moški jemljejo za

zdravljenje seksualne slabosti

in nerazpoloženja, motnje v funkciji spolnih organov, pri popuščanju moči in v primerih seksualne nerazpoloženosti

NAJNOVEJŠI PROIZVOD neškodljive hormonske pilule

„Vi - Ha - Ge“

za moške (rjave) in za žene (rožnate). Sestavljene so iz preparatov mladih zdravih živali po najnovejših raziskovanjih. Pilule se dobe v vseh lekarnah.

Glavni depot:

Apotekar Mag. farm. B. Bogdanović, Kem. farm. laboratorij »Visvit« Zagreb 6 — Jut. — Varšavska ulica 11.

Cene pilulam za moške (rjave) in za ženske (rožnate) so iste: Poizkusni zavitek, 30 kom. Din 80.—

Originalni zavitek, 100 kom. s šepnim etujem Din 220.—

Zahtevajte obeno s naročilom zanimivo in poučno brošuro »Zdravljenje spolnih motenj pri moških in ženah«.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdr. pod št. br. 24601 — 28. XI. 1934. 10784

GOSTILNIČARJI! BERMET-VINO

Nudite gostom najslajnejše jugoslovanske Črnice iz Fruške gore. V sodčkih od 50 litrov naprej ga pošilja

B. MARINKOV,

Sremski Karlovci, Fruška gora.

PREHODNA DEKLISKA DOBA JE MED 12. in 17. LETOM.

To je doba, ko mora imeti vsako dekle jako in zdravo kri, močne in zdrave živce in izboren tek. To daje »Energin« za jačanje krvi, živcev in teka.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah, pol-litrska steklenica Din 35.—

Reg. S. br. 4787-52

Zadovoljni boste samo s ŠKORNJI

katero Vam napravijo v čevljarški delavnici

Gaber Zorec

ŠT. VID PRI STIČNI

Blago najbolje! Cene nizke! Lepa oblika!

Črni boks škornji Din 350.—
Rjavi boks škornji » 355.—
Črni boks mehke golenice » 335.—
Rjavi boks mehke golenice » 345.—
Črni boks škornji, prednji deli iz nepremočljivega kroma » 355.—
Rjavi boks škornji, prednji deli iz nepremočljivega kroma » 380.—
Črni lak škornji » 455.—
Rjavi lak škornji » 455.—
Črni škornji iz teletine za kmeta in delavca » 275.—

Pošljite točne mere, ali pa pišite takoj po naše navodilo, po katerem si mero lahko točno sami vzamete. 11451

ZA BOŽIČ

Likernji Pokorny

PREMOG DRVA in KARBO PAKETI pri

IV. SCHUMI

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

Uspeh za uspehom

zanje kdor se ob vsaki priliki poslužuje

»Jutroveg«

največja oglaševalka!

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjim očesom »Clavén« je maet

Clavén

ŽELODEC

edini proizvajalec

LOVRO SEBENIK

Ljubljana VII

Gotovo

še niste pozabili knjižice, čarovnije svojega detinstva!

Koliko lepih trenutkov Vam je nudila ta mala knjiga? Vaša sedanja čarovnija je današnji radio-program. Njega pa se morete poslužiti samo tedaj, ako imate zares prvovrsten radio sprejemalec. Mi Vam nudimo možnost tega užitka s pomočjo naših radio-aparatov

IZREDNE KAKOVOSTI
IZREDNO NIZKIH CEN
IZREDNO UGODNIH PLAČILNIH POGOJEV

PHILIPS Radio

NAJVEČJA RADIO INDUSTRIJA NA SVETU.

Marcello Tinsayre

Upornica

Roman

»Oh,« je rekla, »verjemi mi, prej sem bila čisto drugačna... Z nobenim še nisem bila taka kakor s teboj...«

V njeno veliko začudenje se Noël po takih zatrdilih ni pokazal ne presenečenega ne vzradočenega, ampak je odgovarjal:

»Nu — upam, da ne...«

Jozanine besede, ki so pomenile primero, so ga bolele. Spominjale so ga, da je bila Jozana že dvema možema žena...

Prišlo je do prizora, ki se je končal s tem, da je Jozana jokala... Noël se ji je zdel kar od sile občutljiv, krivičen in nespamet, in izkušala mu je dopovedati, da je preteklost del njenega bitja in da ne more same sebe ne pozabiti ne zatajiti. Zakaj se ni mogel sprijazniti s takim samoumevnim dejstvom? Zato, ker se ni hotel. Čakal je nemogočega čudeža, in po sleherni, tudi najbolj nežni stvari, ki ga je privedla nazaj k Jozani, je ostalo v njem nezaupanje, ki je bilo globa za njegovo radost in strupena kaplja v kupi naslad. Čuvstvenemu ljubosumju se je zdaj pridruževalo tudi telesno... In prav tega je moral zdaj popiti do dna.

Vedel je, da ga Jozana ljubi. V svoji prelestni ljubicu je našel prijateljico brez primere... Moral bi se bil čutiti srečnega... Zakaj je nahajal samo trenutke sreče med dnevi, polnimi gorja... Zakaj?... Saj ni bil niti fantazist niti nevrastenik! Njegova bol mu ni pripravljala nobenega bolečnega zadoščenja. Bil je zdrav, normalen človek. Bil je pa tudi človek, ki je stremel po absolutnosti, in vrhu tega obdaren z živahno domišljijo in ponosen, nezmožen odpovedi... Ker se v preteklosti ni mogel več polastiti Jozane, je sanjaril

92

o tem, kako bi do zadnje iskricke uničil v njej spomin te preteklosti; vsaj v sedanosti jo je hotel vso imeti zase... In kadar je ta žena v žanru dokazov svoje ljubezni po naključju izdala svojo ljubezensko izkušnost, ga je popadla nezavestna, jasnovidna, brezmejna besnost... Že njena beseda, že njen gib je zadostoval, da mu je zastalo srce... S svojimi lastnimi rokami bi jo bil lahko zadavil v teh trenutkih, ko je zasledoval njene najbolj skrite misli, prežal na odzive bivših občutkov in trepetal od strahu, da ne bi v njegovem objemu pozabila nanj...

Dolgo je tako trpel. Nazadnje je bila Jozana spoznala skrivni vzrok njegovega trpljenja. Ni se mu lagala, da bi ga pomirila, ali, kakor je bil nekdanj Noël njo počasi osvojil, tako je hotela zdaj ona dokončati njegovo popolno osvojitve. Pri tej težavni nalogi si ni jemala za svetovalca ponosa, ki tolikokrat povzroča usodna nespoznanja med ljubimci; bila je ustvarjena za ljubezen, in zato ga je razumela in ga priznavala takšnega, kakršen je bil. »Pametnim ljudem s hladnim, treznim razumom bi se zdel Noël gotovo zelo okruten, jaz pa kaj malo ponosna; dejali bi, da se mora vse to zlo končati...« Ob takih mislih se je smehljala; zaupala je vase, v svojega prijatelja in v prihodnost. Dobro se je zavedala, da sta Noëlova togost in trdnost samo začasni posledici njegovega ljubosumja. Zato je pozabljala oboje, kakor hitro je postal Noël spet nežen in kakor hitro jo je iznova očaral s svojo veselostjo in svojo otroško laskavostjo...

Take sladke ure so le prekmalu minevale, a sleherna izmed njih je pustila za seboj sled... Noël je začel verovati v svojo srečo.

Mirno, vdano in pazljivo je Jozana razpredala okoli njega mrežo ljubeče navade. In kmalu je bil z dušo in telesom njen, kakor je bila ona njegova. Ljubil jo je z vsem ognjem mladosti. In Jozana ga je ljubila čedalje bolj — z nekakšnim prostodušnim strmenjem. Zdal ni bil več njen prijatelj; bil je »njen mož«. Ganjenost jo je obhajala, kadar je pomislila na novo vez, ki ju je družila, na ve-

liko, sladko skrivnost, ki jima ni dajala samo čutne sreče, ampak je tudi do dna razgibala njuni duši.

Gospodar?...

Tudi te besede se je spomnila Jozana, ko si je nekaj ur pozneje pri Noëlu pred starinskim konzolnim zrcalom popravljala lase. V podolgasto okroglo ogledalo v zelenkastem steklu zrcala, si je videla svetlo rdečina in živa zelen starih angleških kamnospisov, ki so predstavljali lovske prizore. Trpek vonj po juhtovini, sivki in marylandskemu tobaku je visel v tej sobi, ki je imela v svoji svetli, preprosti skromnosti, brez igračk in nepotrebnega lepotečja, izrazito moški značaj...

Jozana je ljubila to sobo, njeno pohištvo in njen vonj. Ljubila je predmete, ki se jih je Noël dotikal, in zrak, ki ga je vdihaval. In ko ga je s strani ogledovala v zelenkastem steklu zrcala, si je vsa zamaknjena ponavljala: »Moj gospodar, moj ljubljani gospodar!... Nobene druge volje nimam mimo tvoje... Nič drugega nisem kakor drobna stvarca v tvojih rokah... Oba želiva, da bi bila pred svetom, pred tvojim razumom in pred tvojim prijateljstvom enaka. Toda upornica se je upirala samo zoper krivično družbo, ne zoper naravo, ne zoper večni zakon ljubezni... Jozana ne zametava tiste nežne, radostne, plemenite podločnosti, ki se ne ponižuje, ker je zadovoljna. Resnično, rada te imenujem svojega gospodarja, ker si močan in pameten in dober; ker si sicer lahko živim sama, brez tvojega varstva, a vendarle toliko rajši živim v tvoji bližini, pod tvojim varstvom... In še nekaj... česar ne bom nikoli priznala... rada se te tudi nekoliko bojim — in rada ti časih postavim svojo šibko nogo na tilnik, kakor divji zver, ki sem jo ukrotila, ki bi pa zarjavela in me požrla, če bi bila slaba...«

CENE MALIM OGLASOM

Po 60 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in besedilo se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštini položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se mafih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerka

in pomočnica opravljajo v delu za pralnika, Salom, Zablak, Ljubljana, Krakovski trg. 36320-6

Pouk

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Inštruktor

mešično, francosko in latinsko. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Službe išče

Beseda 50 par, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Služkinja

ki zna tudi kuhati, posetna in prijazna. Bilo službo. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Snažna 14«.

Desnater

tkalski vodja s dolgoletno prakso v bombastih in umetno-vilnih predmetih kakor tudi hlače in bombastine. Bilo primeren delokrog. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod »Desnater« - Weberleite» na oglas. oddelček »Jutra«.

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nogavice, rokavice,

damsko perilo, kravate itd. od danes naprej 15% popusta od reklamnih cen v izloži. — Nogavice »Bem-burg«, Miklošičeva cesta 14 34762-6

Božična darila

priloga in fina, po najnižjih cenah v veliki izbiri pri trdki

F. M. Schmitt

Pred škofovo 3, Ljubljana, Ljengarjeva 4. — Pridite! 10830-6

G. Th. Rotman:

Vožnja s kolesom

in njene posledice

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

Tri stelaže

in tri prodajalne mize za manufakture ter blaginje (Stikassa) po ugodni ceni prodaja Avgust Krizan, Celje, Askerčeva št. 5.

Smučci in sanke

od najcenejših do najfinih, v največji izbiri nudi izdelovalec M. Pajfer, Ljubljana, Trnavska ulica št. 35 — telefon 3430-6

Otroška postelja

emajl, vložek, žimnica, vzgljik, klin, laganica, suknja in amaterska obleka napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Primerna božična darila

priloga po znižanih cenah modna trgovina Iz. Zargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 11.

Pomparice

površinski, obleke, perilo itd. najceneje pri trdki Presker, Sv. Petra c. 14.

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avto

dobro ohranjen, štiriceben, kupim. — Ponudbe s opisom in navedbo cene na oglasni oddelček »Jutra« pod »Gotov denar«.

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jedilni pribor

(srebrni) za gostino, več ducatov kupim. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Pribor«.

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tražimo ponudu

bankovnih uročilnic, Kmetijski zadrugi, Mesni hranišnici, us gotovo odmah. Ponudbe pod »Banka«, na Propaganda d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5. 35107-16

Hranilno knjižico

Hranilnice dravske banovine, do zneska 35.000 kupim v polni vrednosti proti mesečnemu odplačilu. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Vasiko jamstvo«.

Knjižico

Kmetijske posojilnice ljubljanske, cca 155.000. Din prodam proti gotovini. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Knjiga«.

Prodajmo knjižico

Kmetijske posojilnice — v znesku 3000 Din. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva c. 6.

Trbovlje!

Kupim knjižico Trbovske posojilnice v listi Goroprevšek, za 30.000 Din, proti mesečnemu odplačilu po 400 Din. Miloš Rozin, Trbovlje.

Ljublj. kred. banke

knjižice, vsak znesek kupim proti takojšnjem plačilu. Sporocite znesek in ceno pod »Knjiga« - »Denar« na oglasni oddelček »Jutra«.

Vožnje knjižice

Mestne hranilnice Ljubljanske, do 300.000, kupimo. Hotel Lloyd, Sv. Petra c. 14, št. 7/II, soba 18.

Knjižico

Mestne hranilnice v Ljubljani, kupim. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »14 dni«.

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostiln.-hotelska

in trg. velika hiša enonadstropna — zagrebško novo poslopje, 35 let davkov prost, s gostino, trgovino s mešanim blagom, v prvem nadstropju dve stanovanjski po 3 sobe s priključki, v mansardi 6 potniških sob, velik poletni vrt ter prostorno davnice za garažo — veliko stavbišče. Pred hišo ogromen promet avtomobilov, avtobusov, pešcev in kmetijskega ljudstva. Zaradi nagle smrti lastnika za Din 380.000 prodaja Poslovna Poveljstva, Zagreb, Nica 144, pritičje, levo.

Krašna vila

šik postaja v Savinjski dolini, s krasnim črtnim in zelenjadnim vrtom, pripravnica za boljšega vpo-kojenja ali duhovnika — napredaj. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Hipoteka«.

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovski lokal

prostora, možnost najboljše izlože, nasproti gradu, ter manjši lokal v Kopališki ulici, se oddaja v najem. Vprašati pri Mariborskem kreditnem združenju, Maribor, Grajski trg št. 5.

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vina

prvovrstna, črna in bela, Vam nudim za pranjeke po ugodni ceni, in postavi na dom od 50 litrov »a p r e j« »Belokranjska klet« Ljubljana VII, Gasilska ul. št. 3.

Razna perutnina

jačca, med, orehi in jabolka vedno v zalogi po konkurenčnih cenah v filijalni trgovini Kmetijske družbe v Igrški ulici 3 (za dra-mo). Telefon 3755. 34494-33

Prima zimska jabolka

sortirana, od Din 2.50 dalje. Stalna sadna razstava pri Kmetijski družbi, Novi trg 3 in Igrška ulica 3 (za dra-mo). Telefon 2105 ali 3755.

Insirirajte

v »Jutra«!

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Pohištvo

Kuhinjska kredenca tridelna, luksuzna, popolnoma nova, ugodno napredaj za izjemno nizko ceno 800 Din. Nabavna cena Din 1200. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

oddam, Ljubljana VII, podaljšek Verovškove c. 31 (bez progo). 35195-31

Stanovanja

Dvosob. stanovanje s pritliklami, na Mirju ali v bližini iscem. Pismono ponudbe na oglas. oddelček »Jutra« pod »Ne predrag«.

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

event, s hrano oddam takoj dvema osebam v 21-dnevni ulici št. 6/L.

Sobo

lepo opremljeno ali tudi prazno, čisto in sračno, s posebnim vzhodom, oddam na Resljevi cesti št. 12/II.

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kratek klavir

črn, zelo dobro ohranjen, za 3000 Din prodaja Zima v Wolfovi ulici št. 30/L.

Tvornica klavirjev

Ivan Kacin — Domžale Zaloge v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 32, d v r i t i e. — Ogledje si privoizne moderne orehove pianine od 30.000 Din naprej, ter harmonije od 2000 Din naprej. Tudi na obroke. Zahtevajte cenik.

Kromatično

harmoniko dobro ohranjeno poceni prodam. Na ogled med 2. in 3. uro. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Živali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Psčke

šest tednov stare, križance (špic-foksterije) prodam. Podroznik, Cesta 1 št. 9, pritičje.

Maša papiga

je bila ujeta tik klasične gimnazije. Lastnik naj se zgleda na velesojmu.

Stroji

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj

»Singer«, petpredalni, pogrešljiv, skoraj nov ugodno napredaj v Cerkveni ulici 1.

Izgubljeno

Beseda 50 par, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

V Zg. Šiški št. 235

je padla skozi okno listnica z dokumenti Oseba, ki jo je pobrala je dobro poznana in jo prosim, da isto odda ali v stanovanju ali na policiji.

Informacije

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opozorilo!

Svarim vsakogar, da moji seni Mariji ne kreditira v denarju ali donarji vrednosti, ker nisem zanj plačnik. — Jozef Dolinsek, Sladki vrh, pošta Marija Snežna.

Dražbe

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sodna dražba hiše

due 21. decembra 1934 ob 9. uri pri vsrskem sodišču v Ljubljani, soba št. 36. Posvetilo s gospodarskimi poslopi, s mizarico delavnico in stroji, leži v Rotni dolini, cesta IX št. 9. In je pripravno za obrtnika ali industrijale. Pojanila daje Obrtna banka, kongresni trg.